

शिक्षण, संस्कार, संस्कृति, सद्भावना – दिव्य बोधनुं धाम अटले
'तपोवन संकुल'

‘सत्यम्’

TAPOVAN SANSKAR KENDRA, BHARUCH

“TAPOVAN CAMPUS”,

Nilkantheshwar Mahadev Road, Nr. Sardar Bridge, N.H.No. 48,
Zadeshwar, Bharuch – 392011

Phone: (02642) 232321/32, 9426761676 / 9898894804

Board of Management

Shri Dineshbhai Pandya
Founder & President

Shri Jyotiben Pandya
Member

Shri J. D. Panchal
Member

P.P. Swamini Satprianandji
Member

Shri Meenaben Shroff
Member

Shri Jagrutiben Pandya
Secretary &
Campus Director

About Tapovan Sanskar Kendra

Founded back in 1993, we believe our students deserve the best education. We teach them compassionately and professionally. We reaffirm our faith in the universal human values and pledge our commitment to development of all these values by preparing teachers and teacher educators who can offer globally relevant holistic education.

Located on the banks of River Narmada, Tapovan Group is a public trust which has always aimed to provide quality education in accordance with change of time. Tapovan as a marvel of independent India, is an educational proactive trust which is rural based. The Tapovan campus is based in Bharuch, Gujarat, India. The campus is established with modern and aesthetically designed architecture. Away from the hustle and bustle of the city, our campus is located in pollution free environment and serene place. The Campus has wider infrastructure that supports all aspects of education. We aim to provide education from K.G. to P.G. Through the constant innovation in the curriculum development frequent up-gradation of physical and human resources, responsive environment is created by the management. We aim to provide vibrant student- staff life with range of co-curricular activities and value based programs. One of Tapovan's Key focus is to achieve holistic development that is recognised on global scale. Tapovan campus runs a variety of events and activities in collaboration with the community and Param Community Science Center to show its dedication to environmental change and sustainable living.

Timeline

Vision

We Intend to establish a knowledgeable society and to develop a highly educated community among people, through creative and innovative learning.

We are dedicated to promoting inclusivity and promoting staff and student welfare in order to attract and retain the best educators and students for our community.

Mission

To develop a high-standard teaching and methodological infrastructure that adheres to worldwide standards.

To preserve a component of highly innovative and creative teaching in order to promote skill development and employability.

We aspire to create contemporary research-intensive university with a global reputation for academic excellence.

We intend to do pioneering research that is responsive to the needs of communities in science and technology, medical and wellness, economic and social development, and arts and culture.

Core Values

Excellence : In all we do, we strive for excellence while maintaining our commitment to morality, decency, and respect.

Integrity : We are open and honest in our words and actions. We uphold honesty, integrity and fairness

Collaboration: We work together to achieve our goals and ambitions.

Aspirational Values

SATYAM COLLEGE OF EDUCATION

Women's B.Ed. College

Recog. By Govt. of Gujarat & NCTE
Reg. Under UGC Section 2(f)

Affi. with VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT

Established in: 2002

E-mail:satyambharuch@hotmail.com

Satyam College of Education established in 2002-03 first women's college for B.Ed. in Gujarat, affiliated with SNTD Women's University, Mumbai. Renowned one & only University of India for women's, successfully completed its 10 years with SNTD Women's University in the year 2013. Affiliation change as Govt. of Gujarat guideline and affiliated with Veer Narmad South Gujarat University, Surat from 2013.

The institution is recognized by National Council for Teacher Education (NCTE) and Government of Gujarat and Registered under UGC section 2(f). Very gladly announcing that the successful candidates of the institution are giving their best performance on the platform of Government, Semi-Government and even at the international level primary, secondary schools and at the colleges and departments.

Through the constant innovation and frequent up gradation of its physical and human resources, responsive environment created by participatory management practices, vibrant student life with a range of co-curricular activities and goal oriented, value based program.

Tapovan Sanskar Kendra

(Public Trust Reg. No.: E / 2460, Bharuch)

Dear Readers & Esteemed Colleagues,

It is with great pleasure and pride that I welcome you to the launch of our special Women's Day magazine edition. As we celebrate International Women's day, this magazine stands as a testament to the remarkable achievements, diverse experiences, and boundless potential of women around the world.

Our team has worked tirelessly to curate content that not only honors the contributions of women across various fields but also sparks meaningful conversations about gender equality, empowerment, and thought-provoking journey of successful women of India, we aim to highlight the incredible impact women have made and continue to make in shaping our world.

This edition is more than just a publication; it is a celebration of resilience, creativity, and leadership. It is tribute to the women who have paved the way and a call to action for all of us to support and uplift one another.

I invite you to explore the pages of our magazine, engage with the Journeys shared and join us in this celebration of strength and solidarity. Your support and enthusiasm are what drive us to continue championing such important causes.

Thank you for being part of this special occasion.

Warm Regards,

Jagruti Pandya
Director

INDEX

Sr. No.	Name	Page No.
1	Anandiben Patel	1
2	Draupadi Murmu	2
3	Nirmala Sitaraman	3
4	Smriti Irani	4
5	Sushma Swaraj	5
6	Kiran Bedi	6
7	Barkha Dutt	7
8	Arundhati Roy	8
9	Ranna Ayyub	9
10	Anjana Om Prakash	10
11	Shereen Bhan	11
12	Nidhi Razdan	12
13	Seema Rao	13
14	Iroma Sharmila	14
15	Tessey Thomas	15
16	Avni Chaturvedi	16
17	Geeta Gopinath	17
18	Rujuta Banker	18
19	Saina Nehwal	19
20	Deepa Karmakar	20

INDEX

Sr. No.	Name	Page No.
21	Mary Kom	21
22	Mithali Raj	22
23	Hima Das	23
24	Arunima Sinha	24
25	Falguni Nayar	25
26	Chanda Kochar	26
27	Indra Nooyi	27
28	Swati Piramal	28
29	Roshni Nadar	29
30	Vinita Gupta	30
31	Sudha Murthy	31
32	Dr. Pankaj Mittal	32
33	Dr. Kerron G. Reddy	33
34	Dr. Nirja Gupta	34
35	Anju Sharma	35
36	Dr. Shantisree Pandit	36
37	Prof. (Dr.) Shashikala Wanjari	37
38	Dr. Ujjwala Chakradeo	38
39	Nirja Birla	39
40	Ritu Karidhal	40

INDEX

Sr. No.	Name	Page No.
41	Dr. Indira Hinduja	41
42	Kalpana Chawla	42
43	Sunita Williams	43
44	Soumya Swaminathan	44
45	Chandrima Saha	45

Anandiben Patel

1

Governor-MP & Ex-CM, Guj.

જન્મ: 21 નવેમ્બર 1947

પતિ : મફતલાલ પટેલ

માતા: મેનાબેન પટેલ

શાળા: નૂતન સર્વ વિદ્યાલય વિસનગર.

સ્નાતક : એમ. જી. પંચાલ વિજ્ઞાન મહા વિદ્યાલય

પ્રથમ નોકરી: મહિલાઓની ઉન્નતી માટે કાર્યરત એવા મહિલા વિકાસ ગૃહમાં લીધી.

ખાતાઓ:

શિક્ષણ મંત્રી, ઉચ્ચ અને તકનિકીશિક્ષણ, સ્ત્રી અને બાળ કલ્યાણ, રમત-ગમત, યુવા અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ (૧૯૯૮-૨૦૦૭)

મહેસૂલ, આપત્તિ પ્રબંધન, માર્ગ અને મકાન બાંધકામ, સ્ત્રી અને બાળ કલ્યાણ (૨૦૦૭-૨૦૧૪)

તાજેતરમાં કાર્યરત: ૨૦ જુલાઈ ૨૦૧૯ના રોજ તેમની નિમણૂક ઉત્તર પ્રદેશના રાજ્યપાલ તરીકે થઈ હતી

આનંદીબેન પટેલ, નરેન્દ્ર મોદી અને કેશુભાઈ પટેલ સાથેનાં ગુજરાત ભાજપનાં મહત્વનાં નેત્રી છે. હાલમાં, તેણી સૌથી વધુ સમય ધારાસભ્યપદે રહનારા ગુજરાતનાં મહિલા ધારાસભ્યોમાંના એક છે. તેઓએ પોતાની રાજકીય કારકિર્દીની શરૂઆત ૧૯૯૪માં રાજ્ય સભાનાં સભ્ય તરીકે કરી હતી અને ૧૯૯૮ની રાજ્યની ચૂંટણીઓ દરમિયાન તેઓ ગુજરાતમાંથી ધારાસભ્ય બન્યાં. હાલમાં તેઓ એકમાત્ર ગુજરાતના મહિલા ધારાસભ્ય હતાં જે સતત ચાર વખતથી ચૂંટાયા હોય.

૧૯ જાન્યુઆરી ૨૦૧૮ના દિવસે તેઓ મધ્ય પ્રદેશના રાજ્યપાલ તરીકે નિયુક્ત કરાયા હતા. તેમણે ઓમપ્રકાશ કોહલીનું પદ સંભાળ્યું છે.

પુરસ્કાર :

"વીર બાળા" પુરસ્કાર

લેખક:

પટેલ અમિષાબેન - ૦૪

ગોહિલ નિરાલીબેન - ૬૪

મોટાવલ માધવીબેન - ૪૭

જન્મ: 20 જૂન 1958, ઓડિશા

પતિ : શ્યામ ચરણ મુર્મુ

પિતા: બિરાંચી નારાયણ ટુડુ

શાળા: ઉપર બેડાની સ્થાનિક પ્રાથમિક શાળા

ઉચ્ચ શિક્ષણ: ૧. ગર્લ્સ હાઈસ્કૂલ યુનિટ-2માંથી માધ્યમિક શિક્ષણ
૨. રમા દેવી મહિલા કોલેજમાંથી બી.એ.માં સ્નાતક

દ્રૌપદી મુર્મુ એક ભારતીય રાજકારણી અને ભૂતપૂર્વ શિક્ષક છે જે 2022 થી ભારતના 15મા અને વર્તમાન રાષ્ટ્રપતિ તરીકે સેવા આપી રહ્યા છે. તેણીએ ભારતીય જનતા પાર્ટીના ઉમેદવાર તરીકે 2022 ની રાષ્ટ્રપતિની ચૂંટણી જીતી હતી. તેઓ આદિવાસી સમુદાય સાથે જોડાયેલા પ્રથમ વ્યક્તિ છે અને પ્રતિભા પાટીલ પછી આ પદ સંભાળનાર બીજી મહિલા છે. તે આ પદ સંભાળનાર સૌથી નાની વયની વ્યક્તિ અને સ્વતંત્ર ભારતમાં જન્મેલા પ્રથમ રાષ્ટ્રપતિ પણ છે. મુર્મુ ભારતના પ્રથમ વડાપ્રધાન જવાહરલાલ નેહરુના પ્રશંસક છે. તેણીએ મહાત્મા ગાંધી અને બી.આર. આંબેડકરની પણ પ્રશંસા કરી છે. તેના પરિવારે તેનું નામ પુતિ ટુડુ રાખ્યું છે. તેણીના શાળાના શિક્ષક દ્વારા તેણીનું નામ બદલીને દ્રૌપદી રાખવામાં આવ્યું હતું.

1979 થી 1983 સુધી, મુર્મુએ ઓડિશા સરકારના સિંચાઈ વિભાગમાં જુનિયર સહાયક તરીકે કામ કર્યું. 1994 થી 1997 સુધી, તેણીએ ત્યારબાદ રાયરંગપુરની શાળા શ્રી ઓરોબિંદો ઇન્ટિગ્રલ એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ સેન્ટરમાં શિક્ષક તરીકે કામ કર્યું, જ્યાં તેણીએ હિન્દી, ઉડિયા, ગણિત અને ભૂગોળ શીખવ્યું.

અગાઉ, તેણીએ 2015 થી 2021 સુધી ઝારખંડના 8મા રાજ્યપાલ તરીકે સેવા આપી હતી, તે રાજ્ય માટે સૌથી વધુ સમય સુધી સેવા આપનાર રાજ્યપાલ હતા. 2000 થી 2009 સુધી રાયરંગપુર વિધાનસભા મતવિસ્તારમાંથી ઓડિશા વિધાનસભાના સભ્ય તરીકે અને 2000 થી 2004 સુધી ઓડિશા સરકારના રાજ્ય મંત્રી (સ્વતંત્ર હવાલો) તરીકે. રાજકારણમાં પ્રવેશતા પહેલા, તેણીએ રાજ્ય સિંચાઈ અને શક્તિમાં ક્લાર્ક તરીકે કામ કર્યું હતું. 1979 થી 1983 સુધી વિભાગ, અને પછી 1994 થી 1997 સુધી રાયરંગપુરમાં શિક્ષક તરીકે.

પુરસ્કાર :

- 2007માં, તેણીને ઓડિશા વિધાનસભાના શ્રેષ્ઠ ધારાસભ્ય માટે નીલકંઠ પુરસ્કાર મળ્યો.

લેખક:

વસાવા હેતલબેન - ૨૮
વસાવા અર્તિકાબેન - ૦૭
વસાવા ચંદ્રિકાબેન - ૧૫

Nirmala Sitaraman

Finance Minister, India

જન્મ: ૧૮ ઓગસ્ટ ૧૯૫૯

પતિ : પરકલા પ્રભાકર

પિતા: નારાયણન સીતારામન

માતા: સાવિત્રી સીતારામન

શાળા: મદ્રાસ અને તિરુચિરાપલ્લી

અભ્યાસ સંસ્થા: જવાહરલાલ નહેરુ યુનિવર્સિટી

રાજકીય પક્ષ: ભારતીય જનતા પાર્ટી

પદની વિગત: રાજ્યસભાના સભ્ય (૨૦૧૪-૨૦૧૬),
ભારતના નાણાં પ્રધાન (૨૦૧૯),
Minister of Corporate Affairs (૨૦૧૯)

રાજકીય કારકિર્દી

નિર્મલા સીતારામન ૨૦૦૮ માં ભાજપમાં જોડાયા હતા અને ત્યાં તેમણે પક્ષના પ્રવક્તા તરીકે સેવા આપી હતી. ૨૦૧૪ માં, તેમને એક કનિષ્ઠ પ્રધાન તરીકે નરેન્દ્ર મોદીના કેબિનેટમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા. તા: ૧૧ જુન ૨૦૧૬ની રાજ્ય સભાની ચૂંટણી માટે, મે ૨૦૧૬ માં ભાજપે ૧૨ ઉમેદવારોની નિયુક્તિ કરી હતી, જેમાં એક નિર્મલા સીતારામન હતા. તેમણે સફળતાપૂર્વક કર્ણાટકમાંથી તેમની બેઠક લડી હતી ૩ સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૭ના રોજ, તેમને રક્ષા મંત્રી તરીકે ઉભા કરવામાં આવ્યા હતા. ઈન્દિરા ગાંધી પછી, નિર્મલા સીતારામન માત્ર બીજી મહિલા છે, જે રક્ષા મંત્રીનુપદ ધરાવતા હતાં. તા: ૩૧ મે, ૨૦૧૯ ના રોજ, નિર્મલા સીતારામનને નાણા અને કોર્પોરેટ બાબતોના મંત્રી તરીકે નિમવામાં આવ્યા હતા. તે ભારતની પ્રથમ પૂર્ણ-સમયની મહિલા નાણા પ્રધાન છે. તેમણે તા: ૫ જુલાઈ, ૨૦૧૯ ના રોજ ભારતીય સંસદમાં તેમના પ્રથમ બજેટ રજૂ કર્યાં.

બિન-રાજકીય કારકિર્દી

રાજકીય ક્ષેત્રની બહાર, સીતારામને યુ.કે.માં, કૃષિ ઇજનેર એસોસિએશનના એક અર્થશાસ્ત્રીને સહાયક તરીકે સેવા આપી છે. યુ.કે.માં તેમના રોકાણ દરમિયાન, તેમણે પ્રાઈઝ વોટરહાઉસ માટે સિનિયર મેનેજર (રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ) અને બીબીસીવર્લ્ડ સર્વિસમાં સંક્ષિપ્ત સેવા આપી છે. તેમણે નેશનલ કમિશન ફોર વિમેનના સભ્ય તરીકે પણ સેવા આપી છે. ૨૦૧૭ થી, તેઓ હૈદરાબાદના પ્રણવ સ્કૂલના સ્થાપક ડિરેક્ટર પૈકી એક છે.

પુરસ્કાર :

લેખક:

ધર્મિષ્ઠા ડી સોલંકી - ૧૮

કરિશ્મા એન વસાવા - ૯૭

વર્ષા કે વસાવા - ૭૨

- ફોર્બ્સ મેગેઝિને ૨૦૧૯માં વિશ્વની ૧૦૦ સૌથી શક્તિશાળી મહિલાઓમાં તેણીને ૩૪મું સ્થાન આપ્યું છે.
- કોર્પોરેટ એક્સેલન્સ ૨૦૨૧ માટે ઈકોનોમિક ટાઈમ્સ એવોર્ડ્સમાં બિઝનેસ રિફોર્મર ઓફ ધ યર એવોર્ડ પ્રાપ્ત કરેલ છે.

Minister of Minority Affairs, Women & Child Development

જન્મ: ૧૮ ઓગસ્ટ ૧૯૫૯

પતિ : ઝુબિન ઈરાની

પિતા: અજયકુમાર મલ્હોત્રા

માતા: શિબાની બાગચી

શાળા: મદ્રાસ અને તિરુચિરાપલ્લી

પ્રાથમિક શાળા: હોલી ચાઇલ્ડ ઓક્સિલિયમ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: સ્કુલ ઓફ ઓપન લર્નિંગ દિલ્હી યુનિવર્સિટી

વ્યવસાયો: અભિનેત્રી, રાજકારણી, મોડેલ

સ્મૃતિ ઈરાની ભારતીય રાજનીતિ અને ટેલિવિઝન ઈન્ડસ્ટ્રીમાં જાણીતું નામ છે . આજે બહુ ઓછા લોકો જાણે છે કે સ્મૃતિ ઈરાની રાજકારણમાં આવતા પહેલા એક સફળ નિર્માતા અને અભિનેત્રી હતા. તેણીની એક મધ્યમવર્ગીય પરિવારમાંથી એક અગ્રણી રાજકીય નેતાસુધીની સફર નિશ્ચય, દ્રઢતાઅને જાહેર સેવા પ્રત્યેની મજબૂતપ્રતિબદ્ધતાનું ઉદાહરણ આપે છે. મનોરંજનની દુનિયામાંથી રાજકારણમાં તેણીનાસંક્રમણથી તેણીની અનુકૂલનક્ષમતા અને સમાજમાં સકારાત્મક પરિવર્તન લાવવાની ઇચ્છાદર્શાવવામાં આવી હતી. તેમના જીવનના વિવિધ તબક્કામાં, સ્મૃતિએ સ્થિતિસ્થાપકતા સાથેપડકારોનો સામનો કર્યો છે, અને સાબિત કર્યું છે કે સખત મહેનતઅને સમર્પણ કોઈપણ અવરોધોને દૂર કરી શકે છે. તેણીનો સફળતાનો ઉદય લાખોભારતીયો, ખાસ કરીને યુવામહિલાઓ માટે પ્રેરણારૂપ છે, જેઓ રાજકીય ક્ષેત્રે પરિવર્તન લાવવાનું સ્વપ્નજુએ છે. તેણીની વાર્તા આપણને યાદ અપાવે છે કે યોગ્ય નિશ્ચય અને મૂલ્યો સાથે, વ્યક્તિ કોઈપણ પૃષ્ઠભૂમિમાંથી ઉભરી શકે છે અને સમાજ પર કાયમી અસર કરી શકે છે.

પુરસ્કાર :

- યંગ ગ્લોબલ લીડર, ઈરાનીને 2015માં વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ (WEF) દ્વારા ભારતમાંથી યંગ ગ્લોબલ લીડર તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.
- ઈરાની ઇન્ટર-પાર્લામેન્ટરી યુનિયનની 126મી એસેમ્બલીમાં યુવા સંસદસભ્યો માટેની 1લી સમિતિની સ્થાપના માટે જવાબદાર ટાસ્ક ફોર્સમાં એશિયા પેસિફિક ક્ષેત્રનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા સભ્ય તરીકે સર્વસંમતિથી ચૂંટાયા હતા .
- 2019 માં ઈરાનીનું નામ કોંગ્રેસ અધ્યક્ષ રાહુલ ગાંધી પર અમેઠીની જીત માટે "વિમેન હૂ યેન્જડ ધ ગેમ" થીમ હેઠળ ફેમિના પાવર લિસ્ટમાં સૂચિબદ્ધ કરવામાં આવ્યું હતું.

લેખક:

ધર્મિષ્ઠા ડી સોલંકી - ૧૮
કરિશ્મા એન વસાવા - ૯૭
વર્ષા કે વસાવા - ૭૨

Minister of external Affairs of India

જન્મ: ૧૪ ફેબ્રુઆરી ૧૯૫૨

પતિ : કૌશલ્ય સ્વરાજ

પિતા: હરદેવ શર્મા

માતા: લક્ષ્મીદેવી શર્મા

ઉચ્ચ શિક્ષણ: બી.એ. - સનાતન ધર્મ કોલેજમાં
એલ.એલ.બી - પંજાબ વિશ્વવિદ્યાલય

1973માં, સ્વરાજે ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં વકીલ તરીકે પ્રેક્ટિસ શરૂ કરી. તેણીએ 1970 ના દાયકામાં અખિલ ભારતીય વિદ્યાર્થી પરિષદ સાથે રાજકીય કારકિર્દીની શરૂઆત કરી હતી. તેમના પતિ, સ્વરાજ કૌશલ, સમાજવાદી નેતા જ્યોર્જ ફર્નાન્ડિસ સાથે ગાઢ રીતે સંકળાયેલા હતા અને સુષ્મા સ્વરાજ 1975માં જ્યોર્જ ફર્નાન્ડિસની કાનૂની સંરક્ષણ ટીમનો ભાગ બન્યા હતા.

તેણી 1977 થી 1982 સુધી હરિયાણા વિધાનસભાની સભ્ય હતી, 25 વર્ષની વયે અંબાલા કેન્ટોનમેન્ટ વિધાનસભા બેઠક જીતી હતી, તેણીએ 1977 થી 1979 સુધી શ્રમ અને રોજગાર મંત્રાલયો સંભાળ્યા હતા. ત્યારબાદ 1987 થી 1990 દરમિયાન શિક્ષણ, ખાદ્ય અને નાગરિક પુરવઠા મંત્રી બન્યા હતા. તે 1987 થી 1990 સુધી ભારતીય જનતા પાર્ટી-લોક દળ ગઠબંધન સરકારમાં હરિયાણા રાજ્યના શિક્ષણ મંત્રી હતા.

1999ની સંસદીય ચૂંટણીઓમાં, સ્વરાજે સોનિયા ગાંધી (રાજીવ ગાંધીની વિધવા) વિરુદ્ધ ઉત્સાહી ઝુંબેશમાં કર્ણાટક રાજ્યમાં લોકસભાની બેઠક માટે ભાગ લીધો હતો, જેઓ તે સમયે કોંગ્રેસ પાર્ટીના નેતા હતા. સ્વરાજ લગભગ 55,000 મતોના પ્રમાણમાં નાના માર્જિનથી હરીફાઈ હારી ગયા હતા, પરંતુ 2000 માં તેઓ રાજ્યસભાના સભ્ય તરીકે બેઠક જીતીને ભાજપના નેતૃત્વ હેઠળના નેશનલ ડેમોક્રેટિક એલાયન્સ (NDA)ની ચૂંટણીમાં જીત મેળવીને સંસદમાં પાછા ફર્યા હતા. તે એનડીએ સરકારમાં માહિતી અને પ્રસારણ (સપ્ટેમ્બર 2000-જાન્યુઆરી 2003) અને આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ અને સંસદીય બાબતો (જાન્યુઆરી 2003-મે 2004) એમ બંને મંત્રી હતા.

સુષ્મા સ્વરાજ મે 2014 થી મે 2019 સુધી વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી હેઠળ ભારતીય વિદેશ મંત્રી હતા, જે નરેન્દ્ર મોદીની વિદેશ નીતિના અમલ માટે જવાબદાર હતા. ઈન્દિરા ગાંધી પછી આ પદ સંભાળનાર તે માત્ર બીજી મહિલા છે.

પુરસ્કાર :

- પદ્મ વિભૂષણ
- ભારતનો બીજો સર્વોચ્ચ નાગરિક પુરસ્કાર

લેખક:

પટેલ અર્પિતા - ૦૯
વસાવા પાયલ - ૬૫
વસાવા રોશની - ૪૨

First Indian Female IPS Officer

જન્મ: ૯ જુન ૧૯૪૯ અમૃતસર, પંજાબ, ભારત

પતિ : બ્રિજ બેદી

પિતા: પ્રકાશ લાલ પેશાવરિયા

માતા: પ્રેમ લતા પેશાવરિયા

શાળા: સેકેડ હાર્ટ કો-વેન્ટ હાઈસ્કૂલમાં

ઉચ્ચ શિક્ષણ: - કેમ્બ્રિજ કોલેજ

- દિલ્હી યુનિવર્સિટીના કાયદા ફેકલ્ટીમાંથી કાયદાની -
સ્નાતકની ડિગ્રી

- ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી, દિલ્હીના માનવતા
અને સામાજિક વિજ્ઞાન વિભાગમાંથી ફિલોસોફીની ડોક્ટરેટ

તેઓએ ખાલસા કોલેજમાં લેક્ચરર તરીકે પોતાની કારકિર્દીની શરૂઆત કરી હતી. કિરણ બેદી એક એવું નામ અને બળ છે જેની ગણતરી કરવામાં આવે છે. તે પ્રથમ મહિલા ભારતીય પોલીસ સેવા (IPS) અધિકારી છે. આજે પણ, તે તમામ યુવા અને મહત્વાકાંક્ષી મહિલાઓ UPSC વિદ્યાર્થીઓને પ્રેરણા આપે છે.

કિરણ બેદી ભૂતપૂર્વ ટેનિસ ખેલાડી છે જે ૧૯૭૨માં ભારતીય પોલીસ સેવા (IPS)ના અધિકારી રેન્કમાં જોડાવાવાળી ભારતની પ્રથમ મહિલા બની હતી અને 28 મે ૨૦૧૬થી ૧૬ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૧ સુધી પોલીસની ૨૪મી લેફ્ટનન્ટ ગવર્નર હતી.

ભારતીય સમાજ મહિલાઓને સમર્થન આપતો નથી તેમ છતાં કિરણ બેદીએ આશા છોડી નથી. તેમને પુરૂષોની સમકક્ષ રહેવા માટે સંઘર્ષ કર્યો, કેટલીકવાર તેઓને પાછળ રાખી દીધા. ૧૯૭૦ માં, કિરણ બેદીએ પંજાબ યુનિવર્સિટી, ચંદીગઢમાંથી પોલિટિકલ સાયન્સમાં માસ્ટર ડિગ્રી સાથે સ્નાતક થયા અને તેના વર્ગમાં ટોચનું સ્થાન મેળવ્યું

૯ જૂન, ૧૯૪૯ના રોજ પંજાબમાં જન્મેલા કિરણ પેશાવરિયાનો ઉછેર એક બિઝનેસ ફેમિલીમાં થયો હતો. તે પ્રકાશ લાલ પેશાવરિયા અને પ્રેમ લતાની પુત્રી હતી અને તેમના ત્રણ બહેનો, અનુ, રીતા અને શશી હતી. તેણીનો ઉછેર રૂઢિચુસ્તતાથી દૂર હતો.

પુરસ્કાર :

- યુનાઇટેડ નેશન્સ મેડલ, ૨૦૦૪
- રેમન મેગ્સેસે એવોર્ડ, ૧૯૯૪
- રાષ્ટ્રપતિ પોલીસ મેડલ, ૧૯૭૯

લેખક:

વસાવા અસ્મિતા - ૦૮
વસાવા સેજલ - ૮૮
પટેલ જમીલા - ૧૦૦

જન્મ: ૯ જુન ૧૯૪૯ અમૃતસર, પંજાબ, ભારત

પતિ : બ્રિજ બેદી

પિતા: પ્રકાશ લાલ પેશાવરિયા

માતા: પ્રેમ લતા પેશાવરિયા

શાળા: સેકેડ હાર્ટ કોન્વેન્ટ હાઈસ્કૂલ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: - કેમ્બ્રિજ કોલેજ

- દિલ્હી યુનિવર્સિટીના કાયદા ફેકલ્ટીમાંથી કાયદાની -
સ્નાતકની ડિગ્રી

- ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી, દિલ્હીના માનવતા
અને સામાજિક વિજ્ઞાન વિભાગમાંથી ફિલોસોફીની ડોક્ટરેટ

તેઓએ ખાલસા કોલેજમાં લેક્ચરર તરીકે પોતાની કારકિર્દીની શરૂઆત કરી હતી. કિરણ બેદી એક એવું નામ અને બળ છે જેની ગણતરી કરવામાં આવે છે. તે પ્રથમ મહિલા ભારતીય પોલીસ સેવા (IPS) અધિકારી છે. આજે પણ, તે તમામ યુવા અને મહત્વાકાંક્ષી મહિલાઓ UPSC વિદ્યાર્થીઓને પ્રેરણા આપે છે.

કિરણ બેદી ભૂતપૂર્વ ટેનિસ ખેલાડી છે જે ૧૯૭૨માં ભારતીય પોલીસ સેવા (IPS)ના અધિકારી રેન્કમાં જોડાવાવાળી ભારતની પ્રથમ મહિલા બની હતી અને 28 મે ૨૦૧૬થી ૧૬ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૧ સુધી પોલીસની ૨૪મી લેફ્ટનન્ટ ગવર્નર હતી.

ભારતીય સમાજ મહિલાઓને સમર્થન આપતો નથી તેમ છતાં કિરણ બેદીએ આશા છોડી નથી. તેમને પુરૂષોની સમકક્ષ રહેવા માટે સંઘર્ષ કર્યો, કેટલીકવાર તેઓને પાછળ રાખી દીધા. ૧૯૭૦ માં, કિરણ બેદીએ પંજાબ યુનિવર્સિટી, ચંદીગઢમાંથી પોલિટિકલ સાયન્સમાં માસ્ટર ડિગ્રી સાથે સ્નાતક થયા અને તેના વર્ગમાં ટોચનું સ્થાન મેળવ્યું

૯ જૂન, ૧૯૪૯ના રોજ પંજાબમાં જન્મેલા કિરણ પેશાવરિયાનો ઉછેર એક બિઝનેસ ફેમિલીમાં થયો હતો. તે પ્રકાશ લાલ પેશાવરિયા અને પ્રેમ લતાની પુત્રી હતી અને તેમના ત્રણ બહેનો, અનુ, રીતા અને શશી હતી. તેણીનો ઉછેર રૂઢિચુસ્તતાથી દૂર હતો.

પુરસ્કાર :

- યુનાઇટેડ નેશન્સ મેડલ, ૨૦૦૪
- રેમન મેગસેસે એવોર્ડ, ૧૯૯૪
- રાષ્ટ્રપતિ પોલીસ મેડલ, ૧૯૭૯

લેખક:

વસાવા અસ્મિતા - ૦૮
વસાવા સેજલ - ૮૮
પટેલ જમીલા - ૧૦૦

Indian Author & Booker Prize-Sydney Peace Awardee

જન્મ: 24 નવેમ્બર 1961

પતિ : ગેરાર્ડ દા કુન્હા, પ્રદીપ કૃષ્ણ

પિતા: રણજીત રોય માતા: મેરી રોય

શાળા: કોર્પસ ક્રિસ્ટી , કોટ્ટાયમ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: સ્કૂલ ઓફ પ્લાનિંગ એન્ડ આર્કિટેક્ચર, દિલ્હી

અરુંધતી રોયનો જન્મ શિલોંગ , મેઘાલય , ભારતમાં, મેરી રોય , કેરળની મલયાલી જેકોબાઈટ સીરિયન ખ્રિસ્તી મહિલા અધિકાર કાર્યકર્તા અને બંગાળી ખ્રિસ્તી કોલકાતાના યાના બગીચાના મેનેજર રાજીબ રોયને ત્યાં થયો હતો. રોયે કોર્પસ ક્રિસ્ટી , કોટ્ટાયમ ખાતેની શાળામાં અભ્યાસ કર્યો , ત્યારબાદ લોરેન્સ સ્કૂલ, લવડેલ , નીલગિરિસ , તમિલનાડુમાં. ત્યારબાદ તેણીએ સ્કૂલ ઓફ પ્લાનિંગ એન્ડ આર્કિટેક્ચર, દિલ્હીમાં આર્કિટેક્ચરનો અભ્યાસ કર્યો, જ્યાં તેણી આર્કિટેક્ટ ગેરાર્ડ દા કુન્હાને મળી . તેઓએ 1978માં લગ્ન કર્યા હતા.

તેની કારકિર્દીની શરૂઆતમાં, રોયે ટેલિવિઝન અને ફિલ્મોમાં કામ કર્યું હતું. તેણીએ 1985માં મેસી સાહિબમાં અભિનય કર્યો હતો. તેણીએ ઇન વિચ એની ગીલ્ડ ઇટ ધોઝ વન્સ (1989) માટે પટકથા લખી હતી, જે તેના આર્કિટેક્ચરના વિદ્યાર્થી તરીકેના અનુભવો પર આધારિત ફિલ્મ હતી, જેમાં તેણી એક કલાકાર તરીકે પણ જોવા મળી હતી, 1994માં તેણીએ ધ્યાન આકર્ષિત કર્યું જ્યારે તેણીએ શેખર કપૂરની ફિલ્મ બેન્ડિટ ક્વીનની ટીકા કરી, જે ફુલન દેવીના જીવન પર આધારિત હતી. "ધ ગ્રેટ ઈન્ડિયન રેપ ટ્રીક" શીર્ષકવાળી તેણીની ફિલ્મ સમીક્ષામાં, તેણીએ "તેની પરવાનગી વિના જીવતી સ્ત્રી પર બળાત્કારને શાંત પાડવાના" અધિકાર પર પ્રશ્ન ઉઠાવ્યો હતો અને કપૂર પર દેવીનું શોષણ કરવાનો અને તેના જીવન અને તેના અર્થ બંનેને ખોટી રીતે રજૂ કરવાનો આરોપ મૂક્યો હતો.

રોયએ વી આર વન: એ સેલિબ્રેશન ઓફ ટ્રાઇબલ પીપલ્સ, 2009 માં પ્રકાશિત પુસ્તકમાં યોગદાન આપ્યું જે વિશ્વભરના લોકોની સંસ્કૃતિની શોધ કરે છે, તેમની વિવિધતા અને તેમના અસ્તિત્વ માટેના જોખમોનું ચિત્રણ કરે છે. આ પુસ્તકના વેચાણની રોયલ્ટી સ્વદેશી અધિકાર સંસ્થા સર્વાઈવલ ઇન્ટરનેશનલને જાય છે.

પુરસ્કાર :

- ધ ગોડ ઓફ સ્મોલ થિંગ્સ માટે 1997નું બુકર પ્રાઈઝ
- શ્રેષ્ઠ પટકથા માટેનો રાષ્ટ્રીય ફિલ્મ પુરસ્કાર મળ્યો(1989)
- નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ ટીચર્સ ઓફ ઈંગ્લીશ દ્વારા સીમોર હર્ષ સાથે ઓરવેલ એવોર્ડ (મે 2004)
- ભારતની એકેડેમી ઓફ લેટર્સ તરફથી સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર(જાન્યુઆરી 2006)
- નોર્મન મેલર પુરસ્કાર(2011)

લેખક:

પટેલ પ્રિયંકા - ૭૧
વસાવા સુસ્મિતાબેન - ૯૨
પરમાર જહાન્વી - ૩૬

જન્મ: ૧ મે ૧૯૮૪, શ્રીનગર, જમ્મુ અને કાશ્મીર

પિતા: મોહમ્મદ આયુબ વકીફ

શાળા: શ્રીનગરથી

ઉચ્ચ શિક્ષણ: જામિયા મિલિયા ઇસ્લામિયા, નવી દિલ્હી, ભારત

તહેલકામાં, રાણાએ તપાસનીશ પત્રકાર તરીકે કામ કર્યું હતું અને તેનું મોટું કામ સ્ટિંગ ઓપરેશન કરવાનું હતું જેના પર તેનું પુસ્તક ગુજરાત ફાઇલ્સ આધારિત હતું. સ્ટિંગ ઓપરેશનના અંતે, તહેલકાના મેનેજમેન્ટે રાણા દ્વારા લખાયેલી અથવા તેના દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવેલા ડેટાના આધારે કોઈ પણ વાર્તા પ્રકાશિત કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. રાણાએ વધુ કેટલાક મહિનાઓ સુધી તહેલકા સાથે કામ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું. નવેમ્બર 2013 માં, તેણીના બોસ તરૂણ તેજપાલ, જે તહેલકાના મુખ્ય સંપાદક અને મુખ્ય શેરહોલ્ડર હતા, તેમના પર તેમના એક પત્રકાર ગૌણ દ્વારા જાતીય સતામણીનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો. રાણા અચ્યુબે તેજપાલ સામેના આરોપને સંસ્થા દ્વારા સંભાળવાના વિરોધમાં તહેલકામાંથી રાજીનામું આપ્યું હતું. તે હવે સ્વતંત્ર રીતે કામ કરે છે. સપ્ટેમ્બર 2019માં, વોશિંગ્ટન પોસ્ટે તેણીને ગ્લોબલ ઓપિનિયન્સ વિભાગમાં ફાળો આપનાર લેખિકા તરીકે નિયુક્ત કર્યાં.

ઓક્ટોબર 2020 માં, હાર્પરકોલિન્સ ઇન્ડિયાએ પુસ્તક ઇન્કિલાબ: અ ડીકેડ ઓફ પ્રોટેસ્ટના ભાગ રૂપે, ફિલ્મ એન્ડ ટેલિવિઝન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઇન્ડિયા (FTII) ના અધ્યક્ષ તરીકે અભિનેતા ગજેન્દ્ર ચૌહાણની વિવાદાસ્પદ નિમણૂકનો વિરોધ કરવા અચ્યુબ દ્વારા લખેલો ખુલ્લો પત્ર પ્રકાશિત કર્યો હતો. ભાષણો, પ્રવચનો અને પત્રો "છેલ્લા દસ વર્ષની સૌથી મહત્વપૂર્ણ ઘટનાઓ અને મુદ્દાઓને કેથર કરવા માટે.

પુરસ્કાર :

- ઓક્ટોબર 2011માં, રાણા અચ્યુબને પત્રકારત્વમાં શ્રેષ્ઠતા માટે સંસ્કૃતિ એવોર્ડ મળ્યો હતો.
- 2002ના ગુજરાત રમખાણો દરમિયાન રાજ્યના ટોચના અધિકારીઓની સંડોવણીને છતી કરતી તેમની ગુપ્ત તપાસ માટે ગ્લોબલ શાઇનિંગ લાઇટ એવોર્ડની 2017ની આવૃત્તિમાં રાણા અચ્યુબને 'સિટેશન ઓફ એક્સેલન્સ' એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.
- 2018 માં, ફ્રી પ્રેસ અનલિમિટેડ દ્વારા અચ્યુબને "ઓનલાઇન અને ઓફલાઇન બંને પર હેરાનગતિ અને જાનથી મારી નાખવાની ધમકીઓ મળવા છતાં" તેમનું કાર્ય ચાલુ રાખવા બદલ મોસ્ટ રિઝિલિયન્ટ જર્નાલિસ્ટ એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.
- ફેબ્રુઆરી 2020માં, યુનિવર્સિટી ઓફ જ્યોર્જિયાની ગ્રેડી કોલેજમાં પત્રકારત્વની હિંમત માટે અચ્યુબને મેકગિલ મેડલથી નવાજવામાં આવ્યા હતા.
- અમેરિકાની મુસ્લિમ પબ્લિક અફેર્સ કાઉન્સિલ તરફથી 2020 વોર્લ્ડ ઓફ કૌરેજ એન્ડ કોન્સાઇન્સ એવોર્ડ છે.
- ટાઇમ મેગેઝિન દ્વારા તેણીને દસ વૈશ્વિક પત્રકારોમાં સ્થાન
- 28 જૂન 2022ના રોજ, નેશનલ પ્રેસ ક્લબ દ્વારા ઇન્ટરનેશનલ જ્હોન ઓબુચોન એવોર્ડ

લેખક:

પ્રજાપતિ શિવાની - ૪૦
વસાવા ગાયત્રી - ૬૫
પરમાર હિરલ - ૨૦

Journalist & Author

જન્મ: ૧૨ જુન ૧૯૭૫, રાંચી, બિહાર (હાલ ઝારખંડ), ભારત

પતિ: મંગેશ કશ્યપ

પિતા: ઓમપ્રકાશ તિવારી

શાળા: લોરેટો કોન્વેન્ટ સ્કૂલ, રાંચી

ઉચ્ચ શિક્ષણ: દોલત રામ કોલેજ, દિલ્હી યુનિવર્સિટી
દિલ્હી સ્કૂલ ઓફ સોશિયલ વર્ક્સ, દિલ્હી
જામિયા મિલિયા ઇસ્લામિયા, નવી દિલ્હી, ભારત

અંજના ઓમ કશ્યપ સ્નાતક થયા પછી, તેણી દૂરદર્શનમાં જોડાઈ, જ્યાં તેણીને તપાસાત્મક શો આંખો દેખી ના ન્યૂઝ-ડેસ્ક પર સોંપવામાં આવી હતી પરંતુ અવારનવાર રિપોર્ટિંગની ફરજો પણ ફાળવવામાં આવી હતી.

એક વર્ષની અંદર, તેણી જી ન્યૂઝમાં ગઈ. જ્યારે તેણી આખી દુનિયામાં એન્કર બનવા માંગતી હતી; ચેનલે તેણીને બોલવામાં કૌશલ્યનો અભાવ શોધી કાઢ્યો અને તેણીને ભૂમિકાના નિર્માણમાં કામે લગાડ્યું. જી પર તેના પછીના વર્ષોમાં, તેણીએ સફળતાપૂર્વક ઓડિશન પાસ કર્યા હતા અને પ્રસંગોપાત તેનો વિશિષ્ટ લક્ષણો માટે એન્કર તરીકે ઉપયોગ થતો હતો.

2007 માં, તેણી ન્યૂઝ 24 માં જોડાઈ, જ્યાં તેણીને, પ્રથમ વખત, સાંજના ડિબેટ શોના મધ્યસ્થી તરીકે એન્કરિંગમાં મુખ્ય પ્રવાહની ભૂમિકા સોંપવામાં આવી હતી. તેણીએ 2012 ની શરૂઆતમાં સાહસ છોડી દીધું અને સ્ટાર ન્યૂઝમાં ગયા; જોકે, મહિનાઓ પછી તે બંધ થઈ ગયું હતું. આ રીતે કશ્યપ 2012ના અંતમાં ન્યૂઝ24 - સુપ્રિયા પ્રસાદ ન્યૂઝ 24 થી આજતક સુધીના તેના તાત્કાલિક ભૂતપૂર્વ બોસને અનુસરવા માટે ઘણા પત્રકારોમાંનો એક બન્યો.

કશ્યપને ભારતમાં સામાજિક રીતે દલિત વર્ગો માટે આરક્ષણ સામે મજબૂત અવાજ અને એ જ રીતે હકારાત્મક પગલાં તરીકે નોંધવામાં આવે છે; મીડિયા-પેનલની ચર્ચામાં, તેણીએ એક વખત સિસ્ટમને 'ઉદકો' દ્વારા ઉપદ્રવિત હોવાનું વર્ણવ્યું હતું, જે ન તો સામાજિક ગતિશીલતા લાવે છે કે ન તો લક્ષ્ય-વસ્તી માટે આર્થિક સમૃદ્ધિ લાવે છે. તેણીએ તેના બ્રાહ્મણવાદી ઉછેર અને મંડલ પંચની ભલામણો લાગુ કર્યા પછી પ્રવર્તતા સામાજિક તણાવનો, ફાળો આપતા પરિબલો તરીકે ઉલ્લેખ કર્યો છે.

હાલ, અંજના ઓમ કશ્યપ એક ભારતીય ન્યૂઝ એન્કર છે જે હિન્દી ન્યૂઝ ચેનલ આજ તક સાથે વરિષ્ઠ એક્ઝિક્યુટિવ એડિટર તરીકે કામ કરે છે.

પુરસ્કાર:

- નેશનલ ટેલિવિઝન એવોર્ડ્સમાં બેસ્ટ રિપોર્ટર ઓફ ધ ચિઅર
- ૨૦૧૪માં ITA દ્વારા બેસ્ટ એન્કર અવોર્ડ
- ૨૦૧૫માં ENBA દ્વારા બેસ્ટ એન્કર અવોર્ડ
- ૨૦૧૫માં IMWA દ્વારા બેસ્ટ એન્કર અવોર્ડ
- ઈન્ડિયા ટુડે ચેરમેનનો એક્સેલન્સ એવોર્ડ
- પીએચડી ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રી દ્વારા પત્રકારત્વમાં શ્રેષ્ઠતા માટે એનાયત

લેખક:

પરમાર ઈશાબા - ૩૧
વસાવા પૂજા - ૬૮
દુભીલ અંજના - ૫૮

Journalist & Author, MD of CNBC TV-18

જન્મ: 20 ઓગસ્ટ 1976

શાળા: કેન્દ્રીય વિદ્યાલય (કાશ્મીરમાં), એર ફોર્સ બાલ ભારતી સ્કૂલ (A.F.B.B.S) (નવી દિલ્હી)

ઉચ્ચ શિક્ષણ: સેન્ટ સ્ટીફન્સ કોલેજ, દિલ્હી

શેરીન ભાનએ તેની કારકિર્દીની શરૂઆત કરણ થાપરના પ્રોડક્શન હાઉસ ઇન્ફોટેનમેન્ટ ટેલિવિઝનમાં સમાચાર-સંશોધક તરીકે કામ કરી હતી. તેણી યુટીવીના સમાચાર અને વર્તમાન બાબતોના વિભાગમાં જોડાઈ અને એસએબી ટીવી માટે વી ધ પીપલ ફોર સ્ટાર ટીવી અને લાઈન ઓફ ફાયર જેવા શોનું નિર્માણ કર્યું. તેણી 7 ડિસેમ્બર 2000 ના રોજ CNBC-TV18 માં જોડાઈ.

શેરીન ભાન યંગ ટર્ક્સના એન્કર અને એડિટર પણ છે, જે ઉદ્યોગસાહસિકો પર ભારતના સૌથી લાંબા સમય સુધી ચાલનારા શોમાંનો એક છે. તેણી ઓવરડ્રાઈવનું આયોજન કરે છે, જેણે સતત ત્રણ વર્ષ સુધી 'બેસ્ટ ઓટો શો' માટે ન્યૂઝ ટેલિવિઝન એવોર્ડ જીત્યો હતો. તે ચેનલના વિશેષ ફ્રીયર પ્રોગ્રામિંગનું નેતૃત્વ કરે છે જે મિનિસ્ટર્સ ઓફ ચેન્જ અને વોટ વુમન રિયલી વોન્ટ જેવા અનેક અગ્રણી શો કરે છે. ભાનને સતત બે વર્ષ સુધી ન્યૂઝ ટેલિવિઝન એવોર્ડ્સમાં 'બેસ્ટ બિઝનેસ ટોક શો' એવોર્ડ મળ્યો હતો. તેણીએ 2005 માં મીડિયામાં તેમના યોગદાન બદલ 'ફિક્કી વુમન ઓફ ધ યર' એવોર્ડ પણ જીત્યો હતો અને વર્લ્ડ ઇકોનોમિક ફોરમ દ્વારા 'યંગ ગ્લોબલ લીડર' તરીકે નામ આપવામાં આવ્યું હતું. તેણીએ 2013માં 'ન્યૂઝ ટેલિવિઝન એવોર્ડ્સ'માં 'બેસ્ટ બિઝનેસ એન્કર એવોર્ડ' જીત્યો.

શેરીન ભાન ઈન્ડિયા બિઝનેસ અવર, ધ નેશન્સ બિઝનેસ અને પાવર ટર્ક્સ સહિત અનેક શોનું એન્કર અને પ્રોડ્યુસ કરે છે.

પુરસ્કાર :

- એપ્રિલ 2005માં, તેણીને FICCI વુમન ઓફ ધ યર એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.
- મહિલા મેગેઝિન ફેમિનાએ તેના સપ્ટેમ્બર 2005ના અંકમાં વર્ષના 20 સુંદર ચહેરાઓમાં તેનો સમાવેશ કર્યો હતો.
- તેણીને વર્વે મેગેઝિનના ડિસેમ્બર 2008ના અંકના કવર પર દર્શાવવામાં આવી હતી.
- વોગ ઓક્ટોબર 2008ના અંકમાં શેરીનને 50 સૌથી સુંદર મહિલાઓમાં સ્થાન મળ્યું હતું.
- 2009માં, વર્લ્ડ ઇકોનોમિક ફોરમે તેણીને 2009ના યંગ ગ્લોબલ લીડર્સમાંના એક તરીકે નામ આપ્યું હતું.

લેખક:

વસાવા કીર્તિ - ૪૬

વસાવા ગૌરા - ૨૪

વસાવા રીટા - ૭૬

Journalist & Chief Editor NDTV

જન્મ: 11 એપ્રિલ, 1977

પતિ : નિલેશ મિશ્રા

પિતા: મહારાજ ક્રિશન રાજદાન

માતા: સરલા રાજદાન

શાળા: એપીજે સ્કૂલ, શોખ સરાઈ, નવી દિલ્હી

ઉચ્ચ શિક્ષણ: લેડી શ્રી રામ કોલેજ ફોર વુમન-દિલ્હી યુનિવર્સિટી
પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન રેડિયો એન્ડ ટીવી કમ્યુનિકેશન
(ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કમ્યુનિકેશન દિલ્હી)

નિધિ રાજદાન ભારતીય પત્રકાર અને ટેલિવિઝન વ્યક્તિત્વ છે. તે NDTV ની એક્ઝિક્યુટિવ એડિટર અને NDTV 24x7 ન્યૂઝ ડિબેટ શો લેફ્ટ, રાઈટ એન્ડ સેન્ટર અને સાપ્તાહિક ડિબેટ શો ધ બિગ ફાઈટની પ્રાથમિક એન્કર હતી.

1999 થી, રાજદાને વિવિધ સમાચાર ઇવેન્ટ્સને આવરી લીધી છે અને શ્રેણીબદ્ધ શોનું આયોજન કર્યું છે, જે ઘણીવાર સમાચાર દ્રશ્યમાંથી જીવંત અહેવાલ આપે છે. તેણીએ ભારતીય ઉપખંડમાંથી મુખ્ય રાજકીય, આર્થિક અને સામાજિક વાર્તાઓની વિશાળ શ્રેણી પર વ્યાપકપણે અહેવાલ આપ્યો છે, જેમાં ભારતીય રાજકારણ અને વિદેશી બાબતોને નજીકથી આવરી લેવામાં આવી છે, જેમાં ભારત-યુએસ પરમાણુ કરાર, સામાન્ય ચૂંટણીઓ, અનેક રાજ્યોની ચૂંટણીઓ, તમામ મુખ્ય સમાચાર વિકાસનો સમાવેશ થાય છે.

રાજદાન એનડીટીવી 24x7ના રાજદ્વારી સંવાદદાતા છે, જે એક અંગ્રેજી ભાષાની ટેલિવિઝન ચેનલ છે જે ભારતમાં સમાચાર અને વર્તમાન બાબતોનું વહન કરે છે, જે ન્યૂ દિલ્હી ટેલિવિઝન લિમિટેડ નેટવર્કની માલિકી ધરાવે છે.

તેણે જુલાઈ 2005ના લંડન ટ્રેન બોમ્બ ઘડાકા પછી પાકિસ્તાન પ્રશાસિત કાશ્મીર, તિબેટ અને યુનાઇટેડ કિંગડમની ડોક્યુમેન્ટ્રીઝ કરી છે. રાજદાને લેફ્ટ, રાઈટ એન્ડ સેન્ટર: ધ આઈડિયા ઓફ ઈન્ડિયા નામનું પુસ્તક પણ લખ્યું છે, જે જુલાઈ 2017માં પેંગ્વિન રેન્ડમ હાઉસ ઈન્ડિયા દ્વારા પ્રકાશિત થયું હતું.

તેણીએ જણાવ્યું હતું કે જૂન 2020 માં તેણીને હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટીની "જર્નાલિઝમ સ્કૂલ" માં "એસોસિએટ પ્રોફેસર" ની નોકરી માટે કેટલાક લોકો દ્વારા સંપર્ક કરવામાં આવ્યો હતો. જાન્યુઆરી 2021 માં, રાજદાને ટવીટ કર્યું હતું કે તે એક વિસ્તરણનો શિકાર છે. ફિશીંગ એટેક જેના કારણે તેણીએ તેણીની 21 વર્ષની નોકરી છોડી દીધી હતી અને તેણીની ઘણી અંગત વિગતો સાથે ભાગ લીધો હતો.

પુરસ્કાર :

- કોમ્યુનિકેશન (ઈલેક્ટ્રોનિક જર્નાલિઝમ), 2011 માટે ટીચર્સ એચિવમેન્ટ એવોર્ડ (TAA)
- જમ્મુ અને કાશ્મીર અને ઉત્તર-પૂર્વ ભારતમાંથી રિપોર્ટિંગ માટે પત્રકારત્વમાં શ્રેષ્ઠતા માટે રામનાથ ગોએન્કા પુરસ્કાર.
- પત્રકારત્વમાં શ્રેષ્ઠતા માટે જમ્મુ અને કાશ્મીર રાજ્ય સરકારનો પુરસ્કાર.

લેખક:

પટેલ મૌનાગીની - ૫૪

મકવાણા દક્ષા - ૧૭

ઝીંકલ રાણા - ૯૯

Indian Military Personnel, Woman Commando Trainer (Wonder Lady of India)

જન્મ: 11 એપ્રિલ, 1977

પતિ : મેજર દીપક રાવ

પિતા: રમાકાંત સિનારી

ઉચ્ચ શિક્ષણ: જી.એસ.મેડીકલ કોલેજ
કટોકટી વ્યવસ્થાપનમાં MBA

સીમા રાવ ભારતીય મીડિયામાં "વન્ડર વુમન ઓફ ઈન્ડિયા" તરીકે પ્રખ્યાત છે. તે ભારતની પ્રથમ મહિલા વિશેષ દળો ટ્રેનર છે, જેણે વળતર વિના બે દાયકાથી વધુ સમયથી ભારતના વિશેષ દળોને તાલીમ આપી છે. તે ક્લોઝ ક્વાર્ટર બેટલ (CQB)માં નિષ્ણાત છે - યુસ્ત નિકટતામાં લડવાની કળા - અને વિવિધ ભારતીય દળોને તાલીમ આપવામાં સામેલ છે. તે મિસિસ ઈન્ડિયા વર્લ્ડ બ્યુટી પેજન્ટ ફાઇનલિસ્ટ હતી.

સીમા રાવે ઈન્ડિયન એરફોર્સ કોર્સમાં સ્કાયડાઇવિંગ કરીને તેણીની પેરા વિંગ્સ મેળવી. તેણી કોમ્બેટ શૂટિંગ પ્રશિક્ષક, આર્મી પર્વતારોહણ સંસ્થા HMI ચંદ્રક વિજેતા અને લશ્કરી માર્શલ આર્ટ્સમાં 8મી ડિગ્રી બ્લેકબેલ્ટ છે. તેણી જીત કુને દો શીખવવા માટે અધિકૃત મુઠ્ઠીભર પ્રશિક્ષકોમાંની એક છે. તેણીએ તેના પતિ દીપક રાવ સાથે મળીને ક્લોઝ ક્વાર્ટર કોમ્બેટ માટે ધ રાવ સિસ્ટમ ઓફ રીફલેક્સ ફાયર નામની શૂટિંગની નવી પદ્ધતિની સહ-શોધ કરી હતી. એકસાથે, 15,000 સૈનિકોને તાલીમ આપવા માટે બે દાયકાથી વધુ યોગદાન માટે રાઓ ત્રણ આર્મી ચીફ સન્માનપત્રો પ્રાપ્તકર્તા છે.

સીમા રાવે બે પુસ્તકો સહ-લેખક છે-"એનસાયક્લોપીડિયા ઓફ ક્લોઝ કોમ્બેટ ઓપ્સ" અને "એ કોમ્પ્રીહેન્સિવ એનાલિસિસ ઓફ વર્લ્ડ ટેરરિઝમ". તેણીએ તેના પતિ સાથે મળીને "હેન્ડબુક ઓફ વર્લ્ડ ટેરરિઝમ" પુસ્તક પણ લખ્યું છે.

પુરસ્કાર :

- 2019 ફોર્બ્સ ઈન્ડિયા W-Power Trailblazer યાદીમાં રાવ છઠ્ઠા ક્રમે હતા.
- તેણીને 2019 માં ભારતના રાષ્ટ્રપતિ તરફથી નારી શક્તિ પુરસ્કાર મળ્યો હતો.

લેખક:

વોહરા સુજાનબેન - ૪૯
જોષી અજીમાબાનુ - ૬૧
પટેલ તસ્લીમા- ૫૩

Iron Lady of Manipur, Human rights Activist

જન્મ: 14 માર્ચ 1972, કોંગપાલ, ઇમ્ફાલ, મણિપુર, ભારત

પતિ : ડેસમન્ડ એન્થોની બેલરનાઇન કોટિન્હો

પિતા: ઇરોમ સી નંદા

માતા: ઇરોમ ઓંગબી સખી

ઇરોમ શર્મિલા, જેને "મણિપુરની આયર્ન લેડી" અથવા "મંગૌબી" ("ધ વાજબી") તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. એ ભારતીય નાગરિક અધિકાર કાર્યકર્તા, રાજકીય કાર્યકર છે, અને ભારતના મણિપુર રાજ્યના કવિ છે. 5 નવેમ્બર 2000ના રોજ, તેણીએ સશસ્ત્ર દળો, 1958 નાબૂદ કરવાની તરફેણમાં ભૂખ હડતાલ શરૂ કરી જે સાત રાજ્યોને લાગુ પડે છે અને ભારતીય સશસ્ત્ર દળોને વોરંટ વિના મિલકતો શોધવાની અને ધરપકડ કરવાની સત્તા આપે છે.

૨૦૦૪ સુધીમાં, શર્મિલા "જાહેર પ્રતિકારનું પ્રતિક" બની ગઈ હતી. 2 ઓક્ટોબર 2006ના રોજ તેની પ્રક્રિયાગત છૂટ બાદ શર્મિલા રાજઘાટ, નવી દિલ્હી ગઈ હતી, જ્યાં તેણે કહ્યું હતું કે "મારી મૂર્તિ, મહાત્મા ગાંધીને પુષ્પાંજલિ અર્પિત કરવા." " તે સાંજે પછીથી, શર્મિલા વિરોધ પ્રદર્શન માટે જંતર-મંતર તરફ પ્રયાણ કર્યું જ્યાં તે વિદ્યાર્થીઓ, માનવ અધિકાર કાર્યકરો અને અન્ય સંબંધિત નાગરિકો સાથે જોડાયા હતા. 6 ઓક્ટોબરના રોજ, તેણીને આત્મહત્યાનો પ્રયાસ કરવા બદલ દિલ્હી પોલીસ દ્વારા ફરીથી ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને તેને ઓલ ઈન્ડિયા ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સમાં લઈ જવામાં આવી હતી, જ્યાં તેણીએ વડાપ્રધાન, રાષ્ટ્રપતિ અને ગૃહમંત્રીને પત્રો લખ્યા હતા. આ સમયે, તેણી નોબેલ પુરસ્કાર વિજેતા શિરીન એબાદી, નોબેલ પારિતોષિક વિજેતા અને માનવાધિકાર કાર્યકર્તાને મળી અને તેમનો ટેકો મેળવ્યો, જેમણે યુનાઈટેડ નેશન્સ હ્યુમન રાઈટ્સ કાઉન્સિલમાં શર્મિલાનો મુદ્દો ઉઠાવવાનું વચન આપ્યું હતું.

2014માં બે પક્ષોએ તેને રાષ્ટ્રીય ચૂંટણીમાં ઊભા રહેવા કહ્યું, પરંતુ તેણે ના પાડી. ત્યારબાદ તેણીને મત આપવાનો અધિકાર નકારવામાં આવ્યો કારણ કે જેલમાં બંધ વ્યક્તિ કાયદા અનુસાર મતદાન કરી શકતી નથી. 19 ઓગસ્ટ 2014ના રોજ અદાલતે તેણીને કસ્ટડીમાંથી મુક્ત કરવાનો આદેશ આપ્યો હતો, કારણ કે અટકાયત માટે અન્ય કોઈ કારણો નથી. 22 ઓગસ્ટ 2014ના રોજ તેણીની પુનઃ ધરપકડ કરવામાં આવી હતી જેઓ માટે તેણીને નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવી હતી અને તેને 15 દિવસ માટે ન્યાયિક કસ્ટડીમાં મોકલવામાં આવી હતી. એમ્નેસ્ટી ઈન્ટરનેશનલે તેને અંતરાત્માનો કેદી જાહેર કર્યો છે.

તેણીએ 16 વર્ષના લાંબા ઉપવાસ પછી 9 ઓગસ્ટ 2016 ના રોજ ઉપવાસ સમાપ્ત કર્યા. 500 અઠવાડિયાથી વધુ સમય સુધી ખોરાક અને પાણીનો ઇનકાર કર્યા પછી તેણીને "વિશ્વની સૌથી લાંબી ભૂખ હડતાલ કરનાર" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

પુરસ્કાર :

- આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ, 2014 પર એમએસએન પોલ દ્વારા તેણીને ભારતની ટોચની મહિલા આઇકોન તરીકે મત આપવામાં આવ્યો હતો.

લેખક:

પઢિયાર સોનલબેન - ૮૮
વસાવા નિરાલીબેન - ૬૩
વસાવા જાગૃતિબેન - ૩૩

Tessey Thomas

First Woman Scientist to head Missile Project of India, AGNI-IV

Born: 1963, Alappuzha, Kerala, India

Spouse : Saroj Kumar

Schooling: St. Michael's Higher Secondary School
St. Joseph's Girl's Higher Secondary School Alappuzha.

Higher education: Jawaharlal Nehru Technological University,
Hyderabad

Tessey Thomas is the first ever woman scientist to head a missile project in India. She grew up near Thumba Equatorial Rocket Launching Station, Trivandrum and says her fascination with rockets and missiles began then. She was stimulated even by the wonderment of aircraft flying.

Thomas credited her hometown and mother for her personal development. “I grew up with the pretty backwaters of Kerala as my backyard. I guess nature gives you strength and good thoughts. The power of nature cannot be undermined in one’s development.” Of her mother she has said, “It must have been tough for my mother — who was not allowed to work — to look after us on her own. Yet she made sure each of her five daughters and one son had a good education.... I’ve inherited her strong will for sure. I am equally persevering and determined like my mother.”

Tessey Thomas joined the Defence Research and Development Organisation in 1988, where she worked on the design and developments of the new generation ballistic missile, Agni. She was appointed by A. P. J. Abdul Kalam for the Agni Project. In addition, Tessey Thomas was the associate project director of the 3,000 km range Agni-III missile project. She was the project director for mission Agni IV which was successfully tested in 2011. Later, Tessey Thomas was appointed as the project director of the 5,000 km range Agni-V in 2009, which was successfully tested on 19 April 2012. In 2018, she became the Director-General, Aeronautical Systems of DRDO.

She is a fellow at the Indian National Academy of Engineering (INAE), Institution of Engineers-India (IEI) and Tata Administrative Service (TAS).

Award/ Nomination:

- Tessey Thomas received the Lal Bahadur Shastri National Award for her contribution for making India self-reliant in the field of missile technology.
- Cangan Leadership Award at the Faculty of Management Studies – Institute of Rural Management, Jaipur (FMS-IRM) in 2018.
- Lokmanya Tilak National Award in 2022.
- Dr Thomas won 'Woman pioneer of the year' award at ETPrime Women Leadership Awards 2023.

Writer:

Mourya Jyotiben K - 95
Dubey Shruti D - 90
Sharma Vaishali K - 25

Squadron Leader, Pilot in Indian Air Force

જન્મ: ૨૭ ઓક્ટોબર ૧૯૯૩

પતિ : વિનીત ચિકારા

પિતા: દિનકર ચતુર્વેદી

શાળા: દેઓલોન્ડ, મધ્ય પ્રદેશ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: બનાસ્થલી યુનિવર્સિટી, રાજસ્થાન
AFCAT

અવની ચતુર્વેદીની સિદ્ધિએ ભારતને બ્રિટન, યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, ઇઝરાયેલ અને પાકિસ્તાન જેવા દેશોની યાદીમાં મૂક્યું છે, જ્યાં મહિલાઓને ફાઇટર જેટ ઉડાડવાની મંજૂરી છે.

અવનીના મોટા ભાઈ, જે ભારતીય સેનામાં અધિકારી છે, તેણે તેને ભારતીય વાયુસેનામાં જોડાવાની પ્રેરણા આપી. તેણીને તેણીની કોલેજ બનાસ્થલી યુનિવર્સિટીની ફ્લાઇંગ ક્લબમાં થોડા કલાકો ઉડવાનો અનુભવ પણ છે.

તેણીને એર ફોર્સ એકેડમીમાં તાલીમ માટે પસંદ કરવામાં આવી હતી અને 25 વર્ષની ઉંમરે તાલીમ પૂર્ણ કરી હતી. વધુ તાલીમ પછી, તેણી જૂન 2016માં ફાઇટર પાઇલટ બન્યા હતા. કમિશનિંગ પછી, તેણીની પ્રથમ પોસ્ટિંગ એએફએસ બિદર ખાતે થઈ હતી જ્યાં તેણીએ હોક એડવાન્સ્ડ જેટ ટ્રેનર ઉડાડ્યું હતું.

૨૦૧૮માં, તેણી મિગ-21માં સોલો ફ્લાઇટ લેનાર પ્રથમ ભારતીય મહિલા પાઇલટ બન્યા હતા. 2018માં અવનીને ફ્લાઇટ લેફ્ટનન્ટના પદ પર બઢતી આપવામાં આવી હતી. ૨૦૨૩માં, તે વિદેશમાં હવાઈ યુદ્ધની રમતમાં ભાગ લેનારી ભારતીય વાયુસેનાની પ્રથમ મહિલા ફાઇટર પાઇલટ બની હતી, જે તેણે જાપાનમાં કરી હતી.

ચતુર્વેદી ભારતીય વાયુસેના નંબર ૨૩ સ્કવોડ્રન પેન્થર્સમાં સુરતગઢ, રાજસ્થાનમાં પોસ્ટેડ છે.

પુરસ્કાર :

- ૨૦૧૮માં, તેણીને બનાસ્થલી વિદ્યાપીઠ તસ્કથી ડોક્ટરેટની પદવીથી સન્માનિત કરવામાં આવી હતી.
- 9 માર્ચ 2020ના રોજ, ચતુર્વેદીને રાષ્ટ્રપતિ રામ નાથ કોવિંદ દ્વારા નારી શક્તિ પુરસ્કારથી નવાજવામાં આવ્યા હતા.

લેખક:

ઠાકોર સોનલ - ૮૭
સોલંકી મિત્તલબેન - ૫૬
વસાવા મનિષા - ૫૦

International Monetary Fund Chief, CEO of Chanel

જન્મ: ૮ ડિસેમ્બર, ૧૯૭૧

પતિ : ઈકબાલ સિંહ ધાલીવાલ

પિતા: ટીવી ગોપીનાથ માતા: વીસી વિજયાલક્ષ્મી

શાળા: નિર્મલા કોન્વેન્ટ સ્કૂલ મૈસુર

ઉચ્ચ શિક્ષણ: યુનિવર્સિટી ઓફ શિકાગો,
બુથ સ્કૂલ ઓફ બિઝનેસ હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી

ગીતા ગોપીનાથ એક ભારતીય-અમેરિકન અર્થશાસ્ત્રી છે. ઓક્ટોબર 2018માં તેના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર ક્રિસ્ટીન લેગાર્ડ દ્વારા IMFના મુખ્ય અર્થશાસ્ત્રી તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. ધ ડેઇલી શો પર ટ્રેવર નોહ સાથેની મુલાકાતમાં, તેણીએ 2020 ની વિશ્વવ્યાપી મંદીને "ધ ગ્રેટ લોકડાઉન" નામ આપ્યું. ડિસેમ્બર 2021માં, IMFના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર ક્રિસ્ટલિના જ્યોર્જીએવાએ તેમને IMFના પ્રથમ ડેપ્યુટી મેનેજિંગ ડિરેક્ટર તરીકે નિયુક્ત કર્યા, જે સંસ્થાનું નંબર-ટુ સ્થાન છે.

તેણીએ કોવિડ-19 રોગચાળાને કેવી રીતે સમાપ્ત કરવું તે અંગે "રોગચાળો પેપર" સહ-લેખક બનાવ્યો જેણે વિશ્વને રસી આપવા માટે વૈશ્વિક સ્તરે સમર્થન કરેલા લક્ષ્યો નક્કી કર્યા. આ કાર્યને કારણે IMF, વિશ્વ બેંક, WTO અને WHO ના નેતૃત્વની બનેલી બહુપક્ષીય ટાસ્ક ફોર્સની રચના કરવામાં આવી હતી જે રોગચાળાને સમાપ્ત કરવામાં મદદ કરે છે અને રસી ઉત્પાદકો સાથે વેપાર અવરોધો, પુરવઠાની અવરોધોને ઓળખવા માટે એક કાર્યકારી જૂથની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.

ગોપીનાથે અન્ય IMF વિભાગો સાથે નીતિ ઘડવૈયાઓ, શિક્ષણવિદો અને અન્ય હિસ્સેદારો સાથે સંકલિત નીતિ ફ્રેમવર્ક દ્વારા આંતરરાષ્ટ્રીય મૂડી પ્રવાહને પ્રતિભાવ આપવા દેશોને મદદ કરવા માટે એક નવા વિશ્લેષણાત્મક અભિગમ પર કામ કર્યું હતું. તેણીએ IMF ની અંદર ક્લાઈમેટ ચેન્જ ટીમની સ્થાપના કરવામાં પણ મદદ કરી, અન્ય બાબતોની સાથે, શ્રેષ્ઠ આબોહવા શમન નીતિઓનું વિશ્લેષણ કરવા. IMFના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર ક્રિસ્ટલિના જ્યોર્જીએવાએ નોંધ્યું હતું કે "ભંડોળમાં ગીતાનું યોગદાન અને અમારી સભ્યપદ ખરેખર નોંધપાત્ર રહી છે

ગીતા ગોપીનાથે 21 જાન્યુઆરી 2022 થી આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય ભંડોળ (IMF) ના પ્રથમ ડેપ્યુટી મેનેજિંગ ડિરેક્ટર તરીકે સેવા આપી છે. તેણીએ અગાઉ IMFના મુખ્ય અર્થશાસ્ત્રી તરીકે સેવા આપી હતી. તે નેશનલ બ્યુરો ઓફ ઈકોનોમિક રિસર્ચ ખાતે આંતરરાષ્ટ્રીય નાણા અને મેક્રો ઈકોનોમિક્સ પ્રોગ્રામના સહ-નિર્દેશક પણ છે અને અગાઉ કેરળના મુખ્યમંત્રીના માનદ આર્થિક સલાહકાર તરીકે કામ કરી ચૂક્યા છે.

પુરસ્કાર :

- 2011માં વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ દ્વારા યુવા વૈશ્વિક નેતા તરીકે પસંદ કરવામાં આવી હતી.
- 2014 માં ઇન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ દ્વારા 45 વર્ષથી ઓછી ઉંમરના ટોચના 25 અર્થશાસ્ત્રીઓમાં સ્થાન આપવામાં આવ્યું હતું.
- 2017માં, યુનિવર્સિટી ઓફ વોશિંગ્ટન તરફથી વિશિષ્ટ ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી એવોર્ડ મળ્યો હતો.
- 2019માં, ભારતના રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા પ્રવાસી ભારતીય સન્માનથી નવાજવામાં આવ્યા હતા.
- 2021 માં, ફાઇનાન્સિયલ ટાઈમ્સે ગોપીનાથને "વર્ષની 25 સૌથી પ્રભાવશાળી મહિલાઓ" માં નામ આપ્યું,

લેખક:

કોઠારી કિંજલબેન - ૪૪
રોહિત ભાવનાબેન - ૧૧
ખરપડિયા શાલુ - ૮૪

Indian Corporate Law Services, Govt. of India

શાળા: સિમ્બાયોસીસ સ્કૂલ

- ઉચ્ચ શિક્ષણ: 1. યુનિવર્સિટી ઓફ મુંબઈથી માસ્ટર ઓફ લો - બંધારણીય કાયદાનો અભ્યાસ
2. નેશનલ લો સ્કૂલ ઓફ ઈન્ડિયા યુનિવર્સિટીથી પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા, બિઝનેસ અને એલાઇડ લોઝ
3. ફર્ગ્યુસન કોલેજ બેચલર ઓફ લો
4. ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીથી માસ્ટર ઓફ આર્ટસ પોલિટિકલ સાયન્સ એન્ડ ઇન્ટરનેશનલ રિલેશન્સ

- કુલ કાર્યસ્થળો: 1. આસિસ્ટન્ટ રજિસ્ટ્રાર ઓફ કંપનીઝ, મુંબઈ, મહારાષ્ટ્ર, કોર્પોરેટ અફેર્સ મંત્રાલય
2. મદદનીશ નિયામક (UT), કોર્પોરેટ બાબતોના મંત્રાલય
3. સંશોધન વિશ્લેષક, ચિંતન સેન્ટર ફોર કેમ્પેઈન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન
4. એડવોકેટ, જિલ્લા અદાલત
5. દુભાષિયા, વિદેશમાં અભ્યાસ માટેની સંસ્થા

તેઓ યુપીએસસી સિવિલ સર્વિસિસ એકઝામમાં પાંચમા પ્રયત્ને ઓલ ઈન્ડિયા રેન્ક 325 સાથે ઉત્તીર્ણ થયા. તેઓ મરાઠી, હિન્દી, અંગ્રજી અને જર્મન ભાષાઓ જાણે છે.

આસિસ્ટન્ટ રજિસ્ટ્રાર તરીકે તેમની સેવાઓ ઉલ્લેખનીય છે. તેમાં દંડનાત્મક કામગીરી, મર્જર અને હસ્તાન્તરણ, કોર્પોરેટ ગુનાઓ અને તેની વિવિધ સ્તરે સુનાવણી, અન્ય આક્રમક વ્યવહારો, કંપનીની સામાજિક જવાબદારીઓ અને વળતર, કંપનીની તપાસ, નિરીક્ષણ અને સાચી માહિતીને ઉજાગર કરવાની પ્રક્રિયાઓનો સમાવેશ થાય છે.

પૂર્વના અનુભવકાળમાં તેઓએ વાણિજ્ય મંત્રાલય, ડાયરેક્ટર જનરલ, પ્રાદેશિક કચેરી, ઓફિસીઅલ લિક્વિડેટર, ગંભીર ઠગાઇ તપાસ કચેરી, નેશનલ ફાઈનાન્સિયલ રેપોર્ટિંગ ઓથોરિટી, CCI, ઈન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્ક્રપ્સી બોર્ડ ઓફ ઈન્ડિયા, નેશનલ કંપની લો ટ્રિબ્યુનલ અને એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ, ઇન્વેસ્ટર એન્જ્યુકેશન એન્ડ પ્રોટેક્શન ફંડ ઓથોરિટી જેવી સંસ્થાઓ સાથેની કામગીરી કરેલ છે.

આ ઉપરાંત તેઓએ આકાંક્ષા ફાઉન્ડેશન અને અસીમ ફાઉન્ડેશનમાં શિક્ષક તરીકેની સ્વૈચ્છિક સેવાઓ આપી રહ્યા છે.

જીવન સિધ્ધાંતો : ત્યાગ, સોશિયલ મીડિયાથી અંતર, સખત પરિશ્રમ, હકારાત્મક અભિગમ

પુરસ્કાર :

- જસ્ટિસ પી એન ભગવતી ઇન્ટરનેશનલ મૂટ કોર્ટ કોમ્પિટિશન
- રોટરી યુથ લીડરશીપ એવોર્ડ (RYLA), રોટરી કલબ ઓફ ફ્રેન્કલીન ડેબ્રેક, નોર્થ કેરોલિના, યુએસએ

લેખક:

અટોદરિયા ભાર્ગવીબેન - ૧૧
પ્રજાપતિ સરસ્વતીબેન - ૪૬
બારિયા આરતીબેન - ૦૬

Saina Nehwal

Indian Badminton Player

જન્મ: ૧૭ માર્ચ ૧૯૯૦

પિતા: હરવીર સિંગ નેહવાલ

માતા: ઉષા નેહવાલ

શાળા: કેમ્પસ સ્કૂલ CCA HUA, હિસાર

ઉચ્ચ શિક્ષણ: St . Ann સ્કૂલ ફોર ગુન , હૈદરાબાદ

સાઈના નેહવાલ એક ભારતીય ભૂતપૂર્વ વિશ્વ ના નંબર ૧ બેડમિન્ટ ખેલાડી છે. તે ઓલિમ્પિક મેડલ જીતનાર પ્રથમ ભારતીય બેડમિન્ટન ખેલાડી છે, તેણી ને દેશના ટોચના બે રમત સન્માન, મેજર ધ્યાનચંદ ખેલ રત્ન અને અર્જુન પુરસ્કાર પણ મળ્યા હતા. તેના માતા-પિતા ઘણા વર્ષો સુધી બેડમિન્ટન રમતા હતા. તેણીની માતા, ઉષા રાની, હરિયાણામાં રાજ્ય કક્ષાની બેડમિન્ટન ખેલાડી હતી. નેહવાલે તેની માતાનું રાષ્ટ્રીય સ્તરની બેડમિન્ટન ખેલાડી બનવાનું સપનું પૂરું કરવા બેડમિન્ટન લીધું. 1998માં હૈદરાબાદ ગયા પછી, તેણીના માતા-પિતા દ્વારા તેણીને કરાટે વર્ગમાં દાખલ કરવામાં આવી, જે તેણીએ એક વર્ષ સુધી ચાલુ રાખી અને બ્રાઉન બેલ્ટ મેળવ્યો.

તેણીએ 24 આંતરરાષ્ટ્રીય ખિતાબ જીત્યા છે, જેમાં દસ સુપરસિરીઝ ટાઇટલનો સમાવેશ થાય છે. જો કે તે 2009માં વિશ્વમાં બીજા નંબરે પહોંચી હતી, પરંતુ તે માત્ર 2015માં જ વિશ્વમાં ક્રમાંક પ્રાપ્ત કરવામાં સફળ રહી હતી. 1 રેન્કિંગ, આ રીતે તે ભારતની એકમાત્ર મહિલા ખેલાડી બની અને ત્યારબાદ પ્રકાશ પાદુકોણ પછી - આ સિદ્ધિ હાંસલ કરનારી બીજી ભારતીય ખેલાડી બની. તેણીએ ઓલિમ્પિકમાં ત્રણ વખત ભારતનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું છે, લંડન 2012માં તેણીની બીજી વખત દેખાવમાં બ્રોન્ઝ મેડલ જીત્યો હતો.

નેહવાલે ભારત માટે બેડમિન્ટનમાં અનેક માર્છલસ્ટોન હાંસલ કર્યા છે. તે એકમાત્ર ભારતીય છે જેણે દરેક BWF મુખ્ય વ્યક્તિગત ઇવેન્ટમાં ઓછામાં ઓછો એક મેડલ જીત્યો છે, જેમ કે ઓલિમ્પિક્સ, BWF વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપ્સ અને BWF વર્લ્ડ જુનિયર ચેમ્પિયનશિપ્સ. તે ઓલિમ્પિક મેડલ જીતનાર પ્રથમ ભારતીય બેડમિન્ટન ખેલાડી છે, BWF વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપની ફાઇનલમાં પહોંચનાર પ્રથમ ભારતીય અને BWF વર્લ્ડ જુનિયર ચેમ્પિયનશિપ જીતનાર પ્રથમ ભારતીય છે. 2006માં, નેહવાલ 4-સ્ટાર ટૂર્નામેન્ટ જીતનારી પ્રથમ ભારતીય મહિલા અને સૌથી યુવા એશિયન બની હતી. તે સુપર સિરીઝ ટાઇટલ જીતનારી પ્રથમ ભારતીય પણ છે. 2014ના ઉબેર કપમાં, તેણીએ ભારતીય ટીમની કેપ્ટનશીપ કરી અને અપરાજિત રહી, ભારતને પ્રથમવાર ઉબેર કપ બ્રોન્ઝ મેડલ જીતવામાં મદદ કરી. નેહવાલ કોમનવેલ્થ ગેમ્સમાં બે સિંગલ્સ ગોલ્ડ મેડલ (2010 અને 2018) જીતનાર પ્રથમ ભારતીય પણ બન્યો હતો.

ભારતના સૌથી સફળ બેડમિન્ટન ખેલાડીઓમાંના એક ગણાતા, નેહવાલને ભારતમાં બેડમિન્ટનની લોકપ્રિયતા વધારવા માટે શ્રેય આપવામાં આવે છે. 2016 માં, તેણીને પદ્મ ભૂષણ - ભારતનો ત્રીજો સર્વોચ્ચ નાગરિક પુરસ્કાર એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો. અગાઉ, તેણીને દેશના ટોચના બે રમત સન્માન, મેજર ધ્યાનચંદ ખેલ રત્ન અને અર્જુન પુરસ્કાર પણ મળ્યો હતો. નેહવાલ એક પરોપકારી છે અને 2015માં સૌથી વધુ સખાવતી રમતવીરોની યાદીમાં 18મા ક્રમે હતો.

પુરસ્કાર :

- CNN-IBN Indian ઓફ ધી યર ઇન સ્પોર્ટ્સ (૨૦૦૯)
- અર્જુન એવોર્ડ ફોર બેડમિન્ટન (૨૦૦૯)
- Forbes India celebrity 100 (2012,2013,2015,2016,2017)
- FICCI Sports person of the year-2010
- પદ્મશ્રી (૨૦૧૦)
- પદ્મભૂષણ (૨૦૧૬)

લેખક:

પટેલ પ્રેરણા - ૩૮
બાલાપુરીયા પ્રકૃતિ - ૩૭
રાજ હિરલ - ૨૧

First Indian Olympian Artistic Gymnast Padmashri & KhelRatna awardee

જન્મ: 9 ઓગસ્ટ 1993, અગરતલા, ત્રિપુરા, ભારત

પિતા: દુલાલ કરમાર્કર   **માતા:** ગૌરી કરમાર્કર

શાળા: અભોયનગર નજરુલ સ્મૃતિ વિદ્યાલય

ઉચ્ચ શિક્ષણ: મહિલા કોલેજ, અગરતલા

દીપા કર્માકર રાજ્યની ભારતીય જિમનાસ્ટ છે. તે ઓલિમ્પિકમાં ભાગ લેનારી ભારતની પ્રથમ મહિલા જિમનાસ્ટ છે. 2016 સમર ઓલિમ્પિક્સમાં, વોલ્ટ ઇવેન્ટ ફાઇનલમાં, તેણી ચોથા સ્થાને રહી. તેણી માત્ર 6 વર્ષની હતી ત્યારે જ તેણે જિમ્નેસ્ટિક્સની પ્રેક્ટિસ કરવાનું શરૂ કર્યું હતું અને ત્યારથી સોમા નંદી અને બિશ્વેશ્વર નંદી દ્વારા તેને કોચ આપવામાં આવી હતી. 2008માં તેણીએ જલપાઈગુડીમાં જુનિયર નેશનલ્સ જીતી હતી. 2007 થી, કર્માકરે રાજ્ય, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય ચેમ્પિયનશિપમાં 67 ગોલ્ડ સહિત 77 મેડલ જીત્યા છે. તે 2010માં દિલ્હી, ભારત, એશિયામાં કોમનવેલ્થ ગેમ્સમાં ભારતીય જિમ્નેસ્ટિક્સ ટુકડીનો ભાગ હતી.

દીપા કર્માકર એ સૌપ્રથમ ધ્યાન ખેંચ્યું જ્યારે તેણીએ ગ્લાસગોમાં 2014 કોમનવેલ્થ ગેમ્સમાં બ્રોન્ઝ મેડલ જીત્યો, તે ગેમ્સના ઇતિહાસમાં આવું કરનારી પ્રથમ ભારતીય મહિલા જિમનાસ્ટ બની. તેણીએ એશિયન જિમ્નેસ્ટિક્સ ચેમ્પિયનશિપમાં કાંસ્ય ચંદ્રક પણ જીત્યો હતો અને 2015 વર્લ્ડ આર્ટિસ્ટિક જિમ્નેસ્ટિક્સ ચેમ્પિયનશિપમાં પાંચમું સ્થાન મેળવ્યું હતું, બંને તેના દેશ માટે પ્રથમ.

કર્માકરે રિયો ડી જાનેરોમાં 2016 સમર ઓલિમ્પિક્સમાં ભારતનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું, ઓલિમ્પિકમાં ભાગ લેનારી પ્રથમ ભારતીય મહિલા જિમનાસ્ટ બની, અને 52 વર્ષમાં આવું કરનાર પ્રથમ ભારતીય જિમનાસ્ટ બન્યા. જુલાઈ 2018માં, તે તુર્કીના મેસિન ખાતે FIG આર્ટિસ્ટિક જિમ્નેસ્ટિક્સ વર્લ્ડ ચેલેન્જ કપની વોલ્ટ ઇવેન્ટમાં પ્રથમ સ્થાન પ્રાપ્ત કરતી વખતે વૈશ્વિક ઇવેન્ટમાં ગોલ્ડ મેડલ જીતનારી પ્રથમ ભારતીય જિમનાસ્ટ બની હતી.

તે એવી માત્ર પાંચ મહિલાઓમાંની એક છે જેમણે સફળતાપૂર્વક પ્રોડુનોવા પર ઉતરાણ કર્યું છે, જે હાલમાં મહિલા જિમ્નેસ્ટિક્સમાં કરવામાં આવતી સૌથી મુશ્કેલ તિજોરી તરીકે ગણવામાં આવે છે. તેણી ભારતના પ્રજાસત્તાકમાં ચોથા સર્વોચ્ચ નાગરિક પુરસ્કાર પદ્મશ્રીના પ્રાપ્તકર્તા છે.

પુરસ્કાર :

- અર્જુન એવોર્ડ (2015)
- મેજર ધ્યાનચંદ ખેલ રત્ન એવોર્ડ (2016)
- પદ્મશ્રી (2017) - ચોથું સર્વોચ્ચ ભારતીય રાષ્ટ્રીય સન્માન.
- 2017: ફોર્બ્સની 30 વર્ષથી ઓછી ઉંમરના એશિયાના સુપર સિદ્ધિઓની યાદીમાં.
- દ્રોણાચાર્ય પુરસ્કાર - તેના કોચ બિશ્વેશ્વર નંદીને.
- ગોલ્ડ - તુર્કીના મેસિન ખાતે FIG આર્ટિસ્ટિક જિમ્નેસ્ટિક્સ વર્લ્ડ ચેલેન્જ કપ
- બ્રોન્ઝ - કોટબસ, જર્મનીમાં FIG કલાત્મક જિમ્નેસ્ટિક્સ વર્લ્ડ કપ

લેખક:

ખરાડી મોનીકા - ૭૯
વસાવા જીગ્નેશા - ૨૪
સોલંકી હિરલ - ૬૭

Indian Olympic & Asian Games Boxer

જન્મ: ૧ માર્ચ ૧૯૮૩, કાંગઠેઇ , મણિપુર, ભારત

પતિ : કરોંગ ઓન્ખોલર કોમ્સ

પિતા: માંગતે તોન્પા કોમ   **માતા:** માંગતે અખામ કોમ

શાળા: કટક ક્રિશ્ચિયન મોડલ હાઇસ્કૂલ,
સેન્ટ ઝેવિયર કેથોલિક સ્કૂલ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: બી. એ (દ્વિતીય વર્ષ), મણિપુર યુનિવર્સિટી

મેરી કોમ ઓલિમ્પિક બોક્સર, રાજકારણી અને રાજ્યસભાના ભૂતપૂર્વ સભ્ય છે. કોમે શાળામાં વોલીબોલ, ફૂટબોલ અને એથલેટિક્સ સહિતની રમતોમાં ભાગ લીધો હતો. ડિંગકો સિંઘની સફળતાએ જ તેને 2000માં એથલેટિક્સમાંથી બોક્સિંગ તરફ સ્વિચ કરવાની પ્રેરણા આપી. તેણીએ ઇન્ફાલમાં તેના પ્રથમ કોચ કે. કોસાના મેઇટેઇ હેઇળ તેની તાલીમ શરૂ કરી. જ્યારે તે 15 વર્ષની હતી, ત્યારે તેણે ઇન્ફાલ સ્પોર્ટ્સ એકેડમીમાં અભ્યાસ કરવા માટે પોતાનું વતન છોડવાનું નક્કી કર્યું. રબાદ, તેણીએ ખુમાન લેમ્પક ખાતે મણિપુર રાજ્યના બોક્સિંગ કોચ એમ. નરજીત સિંઘ હેઇળ તાલીમ લીધી.

કોમનો ફોટો 2000માં સ્ટેટ બોક્સિંગ ચેમ્પિયનશીપ જીત્યા પછી એક અખબારમાં છપાયો ત્યારે તેને તેની જાણ થઈ. ત્રણ વર્ષ પછી, તેના પિતાએ બોક્સિંગમાં કોમના ધંધાને ટેકો આપવાનું શરૂ કર્યું કારણ કે તે બોક્સિંગ પ્રત્યેના તેના પ્રેમની ખાતરીમાં વધારો થયો હતો.

છ વખત વર્લ્ડ એમેચ્યોર બોક્સિંગ ચેમ્પિયનશીપ જીતનારી તે એકમાત્ર મહિલા છે, પ્રથમ સાત વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશીપમાંથી દરેકમાં મેડલ જીતનાર એકમાત્ર મહિલા બોક્સર છે અને આઠ વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશીપ મેડલ જીતનાર એકમાત્ર બોક્સર (પુરુષ કે મહિલા) છે. મેક્સિકો સેન્ટ મેરીનું હુલામણું નામ, તે 2012 સમર ઓલિમ્પિક્સ માટે ક્વોલિફાય કરનાર એકમાત્ર ભારતીય મહિલા બોક્સર હતી, જ્યાં તેણે ફુલાયવેટ (51 કિગ્રા) વર્ગમાં ભાગ લીધો હતો અને બ્રોન્ઝ મેડલ જીત્યો હતો. ઇન્ટરનેશનલ બોક્સિંગ એસોસિએશન (એમેચ્યોર) (AIBA) દ્વારા તેણીને વિશ્વની નંબર 1 મહિલા લાઇટ-ફુલાયવેટ તરીકે પણ સ્થાન આપવામાં આવ્યું હતું. 2014માં દક્ષિણ કોરિયાના ઈન્ચેન ખાતે એશિયન ગેમ્સમાં ગોલ્ડ મેડલ જીતનારી તે પ્રથમ ભારતીય મહિલા બોક્સર બની હતી અને 2018 કોમનવેલ્થ ગેમ્સમાં ગોલ્ડ જીતનારી પ્રથમ ભારતીય મહિલા બોક્સર છે. તે છ વખત એશિયન એમેચ્યોર બોક્સિંગ ચેમ્પિયન બનનાર એકમાત્ર બોક્સર પણ છે. મેરી કોમે ઈન્ડોનેશિયામાં પ્રેસિડેન્ટ કપમાં 51 કિગ્રા ગોલ્ડ જીત્યો હતો.

25 એપ્રિલ 2016ના રોજ, ભારતના રાષ્ટ્રપતિએ કોમને ભારતીય સંસદના ઉપલા ગૃહ રાજ્યસભાના સભ્ય તરીકે નામાંકિત કર્યા હતા. માર્ચ 2017માં, ભારત સરકારના યુવા બાબતો અને રમતગમત મંત્રાલયે અખિલ કુમાર સાથે મેરી કોમને બોક્સિંગના રાષ્ટ્રીય નિરીક્ષક તરીકે નિયુક્ત કર્યા હતા.

પુરસ્કાર :

- પદ્મ વિભૂષણ (રમતગમત), 2020
- પદ્મ ભૂષણ (રમતગમત), 2013
- મેજર ધ્યાનચંદ ખેલ રત્ન એવોર્ડ, 2009
- પદ્મશ્રી (રમતગમત), 2006
- અર્જુન એવોર્ડ (બોક્સિંગ), 2003
- મેક્સિકો સેન્ટ મેરી', AIBA 2008

લેખક:

દેસાઈ ધરતી - ૧૪
રોહિત દિવ્યા - ૬૪
રાજ ડિમ્પલ - ૧૫

Ex-Captain of Indian Woman Cricket Team

જન્મ: 3 ડિસેમ્બર 1982, જોધપુર, રાજસ્થાન, ભારત

પિતા: દોરાઈ રાજ

માતા: લીલા રાજ

શાળા: કીઝ હાઈસ્કૂલ, હૈદરાબાદ.

તે હૈદરાબાદ, તેલંગાણામાં રહે છે. રાજે દસ વર્ષની ઉંમરે ક્રિકેટ રમવાનું શરૂ કર્યું હતું. તેણીએ હૈદરાબાદની કીઝ હાઈસ્કૂલ ફોર ગર્લ્સ અને સિકંદરાબાદમાં કસ્તુરબા ગાંધી જુનિયર કોલેજ ફોર વુમનમાંથી સ્નાતક થયા. તેણીએ તેના માંટા ભાઈ સાથે પ્રાથમિક શાળામાં ક્રિકેટ કોચિંગ મેળવ્યું હતું.

મિતાલી રાજ ભારતીય ભૂતપૂર્વ ક્રિકેટર અને 2004 થી 2022 દરમિયાન ભારતની મહિલા રાષ્ટ્રીય ક્રિકેટ ટીમની કેપ્ટન છે. તે મહિલા આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાં સૌથી વધુ રન બનાવનાર ખેલાડી છે.

તેણે મહિલા ક્રિકેટ ટીમને માત્ર ક્રિકેટ જગત જ નહીં પણ દેશમાં સામાન્ય લોકોમાં પણ મહિલા ક્રિકેટને લોકપ્રિય બનાવવામાં અગત્યની ભૂમિકા ભજવી છે. લોકોને મહિલા ક્રિકેટ તરફ આકર્ષ્યા છે. આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા ક્રિકેટ જગતમાં ભારતીય મહિલા ક્રિકેટ ટીમને ઓળખ અને સ્થાન અપાવવામાં સફળતા મેળવી છે. તે પહેલી ભારતીય મહિલા ક્રિકેટર છે, જેણે આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા ક્રિકેટ જગતમાં વીસ વર્ષ પૂરાં કર્યાં છે. ટૂંકમાં તે છેલ્લાં વીસ વર્ષથી ક્રિકેટ ટીમ સાથે સંકળાયેલી છે.

મિતાલી રાજના જીવન પર ફિલ્મ બનવા જઈ રહી છે. ફિલ્મનું નામ છે - 'શાબાશ મિથુ'. તાપસી પન્નુ આ ફિલ્મમાં મિતાલી રાજનું પાત્ર ભજવવાની છે.

પુરસ્કાર :

- 2003 અર્જુન પુરસ્કાર
- 2015 પદ્મશ્રી ભારતનો ચોથો સર્વોચ્ચ નાગરિક પુરસ્કાર
- 2017 યુથ સ્પોર્ટ્સ આઇકોન ઓફ એક્સેલન્સ એવોર્ડ
- 2017 વોગ સ્પોર્ટ્સપર્સન ઓફ ધ યર
- 2017 બીબીસી 100 મહિલા
- 2017 વિઝડન વિશ્વની અગ્રણી મહિલા ક્રિકેટર
- 2021 ખેલ રત્ન પુરસ્કાર ભારતનું સર્વોચ્ચ રમત સન્માન

લેખક:

ગોદર નાઝનીન રફીક - ૫૭
માછી કિંજલ સુરેશભાઈ - ૪૫
વાઘેલા સુનિધિ વિનોદભાઈ - ૯૦

Indian Athlete & Arjun Awardee

જન્મ: ૯ જાન્યુઆરી ૨૦૦૦, કાંધુલીમારી ગામ, આસામ

પિતા: રોનજીત દાસ

માતા: જોનાલી દાસ

શાળા: ધિંગ પબ્લિક હાઈ સ્કૂલ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: બી. એ (દ્વિતીય વર્ષ), મણિપુર યુનિવર્સિટી

હિમા દાસ હુલામણું નામ ધિંગ એક્સપ્રેસ, આસામ રાજ્યની એક ભારતીય દોડવીર છે. તેણી 400 મીટરમાં 50.79 સેકન્ડના સમય સાથે વર્તમાન ભારતીય રાષ્ટ્રીય રેકોર્ડ ધરાવે છે જે તેણે ઇન્ડોનેશિયાના જકાર્તામાં 2018 એશિયન ગેમ્સમાં બનાવ્યો હતો. IAAF વર્લ્ડ U20 ચેમ્પિયનશિપમાં ટ્રેક ઈવેન્ટમાં ગોલ્ડ મેડલ જીતનારી તે પ્રથમ ભારતીય એથલેટ છે.

એપ્રિલ 2018માં, દાસે ગોલ્ડ કોસ્ટ, ઓસ્ટ્રેલિયા ખાતે 2018 કોમનવેલ્થ ગેમ્સમાં 400 મીટર અને 4x400 મીટર રિલેમાં ભાગ લીધો હતો.

12 જુલાઈ 2018ના રોજ, દાસે ટેમ્પેરે, ફિનલેન્ડ ખાતે આયોજિત વર્લ્ડ અંડર-20 ચેમ્પિયનશિપ્સ 2018માં 400 મીટરની ફાઈનલમાં 51.46 સેકન્ડમાં જીત મેળવી અને આંતરરાષ્ટ્રીય ટ્રેક ઈવેન્ટમાં ગોલ્ડ મેડલ જીતનાર પ્રથમ ભારતીય દોડવીર બન્યો.

2018 એશિયન ગેમ્સમાં, દાસ 400 મીટરની ફાઈનલ માટે ક્વોલિફાય થયા બાદ, હીટ 1 માં 51.00 કલાકે પહોંચ્યા અને નવો ભારતીય રાષ્ટ્રીય રેકોર્ડ બનાવ્યો. 30 ઓગસ્ટ 2018ના રોજ, તેણીએ એમ.આર. પૂવમ્મા, સરિતા ગાયકવાડ અને વી.કે. વિસ્મયા સાથે મળીને મહિલાઓની 4 x 400 મીટર રિલેમાં 3:28.72 કલાકે જીત મેળવી હતી. હિમાએ 4 x 400 મીટર મિક્સ્ડ રિલેમાં પણ ગોલ્ડ મેડલ જીત્યો હતો, જે એશિયન ગેમ્સમાં પ્રથમ વખત યોજાઈ હતી.

દાસે 2019માં પોલેન્ડમાં 2 જુલાઈ 2019ના રોજ પોઝનાન ગ્રાન્ડ પ્રિક્સમાં 23.65 સેકન્ડના સમય સાથે 200 મીટરનો ગોલ્ડ જીતીને તેની સફળતા ચાલુ રાખી.

27 ફેબ્રુઆરી 2021ના રોજ, દાસે આસામ પબ્લિક સર્વિસ કમિશન ડાયરેક્ટ એન્ટ્રી મારફત આસામ પોલીસ સેવા કેડરના નાયબ પોલીસ અધિક્ષકના પદ પર સિવિલ સર્વન્ટ તરીકે નોંધણી કરી.

પુરસ્કાર :

- 25 સપ્ટેમ્બર 2018 ના રોજ ભારતના રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા અર્જુન એવોર્ડથી નવાજવામાં આવ્યા.
- તે 2018 થી ભારત માટે યુનિસેફ યુથ એમ્બેસેડર છે.
- દાસ આસામના ભોગેશ્વર બરુઆહ પછી આંતરરાષ્ટ્રીય સ્પર્ધામાં સુવર્ણ ચંદ્રક જીતનાર બીજા એથલેટ છે.

લેખક:

શાહ જીનલ - ૩૮
વસાવા જયશ્રી - ૩૪
ધુરાષ્ટ્ર હર્ષિતા - ૨૫

The world's first female amputee to scale Mount Everest (Asia), Mount Kilimanjaro (Africa), Indian Volleyball Player

જન્મ: ૨૦ જુલાઈ ૧૯૮૯, ઉત્તર પ્રદેશ

પતિ : ગૌરવ સિંહ

શાળા: સરકારી ગર્લ્સ ઇન્ટર કોલેજ, અકબરપુર, ઉત્તર પ્રદેશ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: નેહરુ ઇન્સ્ટિટ્યુટ, ઉત્તરકાશી, ઉત્તરાખંડ

અરુણિમા સિંહા એક ભારતીય પર્વતારોહક અને રમતવીર છે. તે માઉન્ટ એવરેસ્ટ (એશિયા), માઉન્ટ કિલીમંજારો (આફ્રિકા), માઉન્ટ એલ્બ્રસ (યુરોપ), માઉન્ટ કોસિયુઝકો (ઓસ્ટ્રેલિયા), એકોન્કાગુઆ (દક્ષિણ અમેરિકા), ડેનાલી (ઉત્તર અમેરિકા) અને વિન્સન મેસિફ (એન્ટાર્કટિકા)ને માપનાર વિશ્વની પ્રથમ મહિલા અંગવિચ્છેદન છે. તે સાત વખતની ભારતીય વોલીબોલ ખેલાડી પણ છે.

અરુણિમાને ફૂટબોલ પસંદ હતું અને તે રાષ્ટ્રીય વોલીબોલ ખેલાડી પણ હતી. તે અર્ધલશ્કરી દળોમાં જોડાવા માંગતી હતી. તેણીને CISF તરફથી કોલ લેટર મળ્યો 2011માં જ્યારે તેણી તેનો પ્રતિકાર કરી રહી હતી ત્યારે લૂંટારાઓ દ્વારા તેણીને ચાલતી ટ્રેનમાંથી ધકેલી દેવામાં આવી હતી, જેના કારણે તેણીના ડાબા પગમાં સળિયા વાગી ગયા હતા અને કરોડરજ્જુના બહુવિધ ફ્રેક્ચર થયા હતા. સામેથી આવતી એક ટ્રેન તેના પગના ઘૂંટણની નીચેથી ચાલી ગઈ. તે આખી રાત ત્યાં પડી રહી, 40 ટ્રેનો પસાર થઈ અને કોઈએ મદદ કરી નહીં. બીજા દિવસે, સ્થાનિક લોકો તેને હોસ્પિટલ લઈ ગયા.

તેણીનો ઉદ્દેશ્ય ખંડના દરેક સર્વોચ્ચ શિખરો પર ચઢવાનો અને ભારતનો રાષ્ટ્રધ્વજ ફરકાવવાનો હતો. તેણી 2014 સુધી છ શિખરો સર કરી ચૂકી છે: એશિયામાં એવરેસ્ટ, આફ્રિકામાં કિલીમંજારો, યુરોપમાં એલ્બ્રસ, ઓસ્ટ્રેલિયામાં કોસિયુઝકો, દક્ષિણ અમેરિકામાં એકોન્કાગુઆ અને ઉત્તર અમેરિકામાં ડેનાલી. તેણીએ 1 જાન્યુઆરી 2019 ના રોજ એન્ટાર્કટિકામાં માઉન્ટ વિન્સનનું અંતિમ શિખર પૂર્ણ કર્યું.

અરુણિમા સિંહા હવે સામાજિક કલ્યાણ માટે સમર્પિત છે અને ગરીબ અને વિકલાંગ લોકો માટે મફત સ્પોર્ટ્સ એકેડમી ખોલવા માંગે છે. તે સમાન હેતુ માટે પુરસ્કારો અને પરિસંવાદો દ્વારા પ્રાપ્ત થતી તમામ નાણાકીય સહાય દાન કરી રહી છે. એકેડમીનું નામ શહીદ ચંદ્ર શેખર વિકલાંગ ખેલ એકેડમી રાખવામાં આવશે.

પુરસ્કાર :

- પદ્મશ્રી એવોર્ડ (2015)
- તેનજિંગ નોર્ગે નેશનલ એડવેન્ચર એવોર્ડ (2015)
- પ્રથમ મહિલા પુરસ્કાર (2016)
- મલાલા એવોર્ડ
- યશ ભારતી એવોર્ડ
- રાણી લક્ષ્મીબાઈ એવોર્ડ

લેખક:

વસાવા કોમલ - ૨૬
આહીર લિસા - ૨૯
દાયમા જૈમિની - ૬૮

જન્મ: 19 ફેબ્રુઆરી 1963, મુંબઈ

પતિ : સંજય નાયર

માતા: રશ્મિ મહેતા

શાળા: ધ ન્યૂ એરા સ્કુલ,
વિશ્વ વિદ્યાલય, મુંબઈ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: સિડનહામ કોલેજ ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઈકોનોમિક્સ, મુંબઈ
ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ અમદાવાદ

ફાલ્ગુની સંજય નાયર (જન્મ 19 ફેબ્રુઆરી 1963) એક ભારતીય અબજોપતિ ઉદ્યોગપતિ છે, જે સૌંદર્ય અને જીવનશૈલી રિટેલ કંપની નાયકાના સ્થાપક અને સીઈઓ છે, જે ઔપચારિક રીતે FSN ઈ-કોમર્સ વેન્ચર્સ તરીકે ઓળખાય છે જે તેમના પોતાના નામનું ટ્રેક્ટિંગ નામ છે. નાયર બે સ્વયં નિર્મિત ભારતીય અબજોપતિઓમાંની એક છે.

1993માં, નાયર કોટક મહિન્દ્રા ખાતે એ.એફ. ફર્ગ્યુસન એન્ડ કંપનીમાં કન્સલ્ટન્ટની નોકરી છોડીને કોટક મહિન્દ્રા ગ્રૂપમાં જોડાયા હતા, લંડન અને ન્યૂયોર્કમાં સંસ્થાકીય ઇક્વિટી ઓફિસો ખોલવા જતાં પહેલાં તેઓ શરૂઆતમાં મર્જર અને એક્વિઝિશન (M&A) ટીમના વડા હતા. શહેર. 2001માં, તેણી ભારત પરત આવી. 2005 માં, તેણીની નિમણૂક કોટક મહિન્દ્રા કેપિટલના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર તરીકે કરવામાં આવી હતી, ઇ-વેસ્ટમેન્ટ બેન્કિંગ એકમ અને કોટક સિક્યોરિટીઝના ડિરેક્ટર, સંસ્થાકીય ઇક્વિટી આર્મ. તેણીએ 2012માં નોકરી છોડી દીધી હતી.

એપ્રિલ 2012માં, 50 વર્ષની ઉંમરે, તેણીએ પોતાના પૈસામાંથી \$2 મિલિયન વડે નાયકાની સ્થાપના કરી. 2021 સુધીમાં Nykaa ની કિંમત \$2.3 બિલિયન હતી જેના કારણે નાયરની સંપત્તિ અંદાજિત \$1.1 બિલિયન થઈ ગઈ હતી. નાયર 2 સ્વ-નિર્મિત મહિલા ભારતીય અબજોપતિઓમાંની એક છે, અન્ય કિરણ મઝુમદાર-શો છે. Nykaa 10 નવેમ્બર 2021 ના રોજ \$13 બિલિયન મૂલ્યાંકન પર સૂચિબદ્ધ છે. Nykaa જાહેર થયા પછી તરત જ, નાયર સૌથી ધનવાન સ્વ-નિર્મિત મહિલા ભારતીય બની ગયા, તેમની નેટવર્થ \$6.5 બિલિયનની ટ્યુન સુધી વધી, અને નેટ વર્થ દ્વારા તેઓ 20 ભારતીયોની યાદીમાં પ્રવેશ કર્યો. 2022માં, નાયરે ફાઈર્સ ઈન્ડિયા રિય લિસ્ટમાં 44માં સ્થાને પ્રવેશ કર્યો હતો.

પુરસ્કાર :

- એન્ટરપ્રેન્યુર ઓફ ધો યર એવોર્ડ
- એશિયસ પાવર બીઝનેસ વોમેન 2019.

લેખક:

- વસાવા ઉર્વશીબેન - ૯૪
- પટેલ નિકેતાબેન - ૩૫
- વાઘેલા શ્રેયાબેન - ૪૮

Youngest & First Women CEO of ICICI Bank

જન્મ: 17 નવેમ્બર 1961 (જોધપુર)

પતિ : દિપક કોચર

પિતા: રૂપચંદ અડવાણી

શાળા: સેન્ટ એન્જેલા સોફિયા સ્કૂલ, જયપુર

ઉચ્ચ શિક્ષણ: 1. જયહિંદ કોલેજ. મુંબઈ યુનિ.

2. જમના લાલ બજાજ ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ મેનેજમેન્ટ, મુંબઈ

ચંદા કોચર એક ભારતીય બેંકર છે. તેણી 2009 થી 2018 સુધી ICICI બેંકના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર (MD) અને ચીફ એક્ઝિક્યુટિવ ઓફિસર (CEO) હતા. તેમણે 2018 માં હિતોના સંઘર્ષના કેસને કારણે તેમના હોદ્દા પરથી રાજીનામું આપ્યું હતું. ત્યારબાદ, તેણીને ICICI બેંક દ્વારા ભરતરફ કરવામાં આવી હતી, જે નિર્ણય બાદમાં ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતે માન્ય રાખ્યો હતો.

કોચર ભારતમાં મની લોન્ડરિંગના આરોપોનો સામનો કરી રહ્યા છે. કથિત લોન ફોંડના આરોપો સાથે જોડાયેલા કેસમાં ડિસેમ્બર 2022માં સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન દ્વારા તેણીની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. 2019માં, 2009 દરમિયાન ષડયંત્ર સાથે વીડિયોકોનને ઉચ્ચ મૂલ્યની લોન આપવા બદલ કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.

કોચરના નેતૃત્વ હેઠળ, ICICI બેંકે 2001, 2003, 2004 અને 2005માં "ભારતમાં શ્રેષ્ઠ રિટેલ બેંક" અને 2002માં "એક્સલન્સ ઇન રિટેલ બેંકિંગ એવોર્ડ" જીત્યો; બંને એવોર્ડ ધ એશિયન બેંકર દ્વારા આપવામાં આવ્યા હતા.

કોચર 2005 થી સતત ફોર્ચ્યુનની "બિઝનેસમાં સૌથી શક્તિશાળી મહિલાઓ"ની યાદીમાં સ્થાન મેળવે છે.

પુરસ્કાર :

- એશિયન બેંકર દ્વારા "રીટેલ બેંકર ઓફ ધ યર 2004 (એશિયા-પેસિફિક પ્રદેશ)"
- ધ ઇકોનોમિક ટાઈમ્સ દ્વારા "બિઝનેસ વુમન ઓફ ધ યર 2005"
- રીટેલ બેંકર ઇન્ટરનેશનલ દ્વારા ગ્લોબલ એવોર્ડ્સ 2006 માટે "રાઈઝિંગ સ્ટાર એવોર્ડ"
- 2011માં, કોચરને એશિયન બિઝનેસ લીડરશીપ ફોરમ એવોર્ડ્સમાં ત્રીજા સર્વોચ્ચ નાગરિક પુરસ્કાર પદ્મ ભૂષણ અને "ABLF વુમન ઓફ ધ યર એવોર્ડ (ઈન્ડિયા)" થી નવાજવામાં આવ્યા હતા.
- વોશિંગ્ટન, યુએસમાં સ્થિત વુડ્રો વિલ્સન સેન્ટર તરફથી વૈશ્વિક કોર્પોરેટ નાગરિકતા માટે વુડ્રો વિલ્સન એવોર્ડ મળ્યો હતો

લેખક:

બનુ અસમા - ૯૮
ભાઈજી ફરહીન - ૧૮
મહાર ભાવિશા - ૧૨

Ex-Chairperson & CEO of PEPSICO

જન્મ: 28 , ઓક્ટોબર, 1955, મદ્રાસ

પતિ : રાજ કે. નૂચી

પિતા: કૃષ્ણમૂર્તિ માતા: સાંતા

શાળા: હોલી એન્જલસ એંગ્લો ઈન્ડિયન હાયર સેકન્ડરી સ્કૂલ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: ૧. મદ્રાસ યુનિવર્સિટીની મદ્રાસ ક્રિશ્ચિયન કોલેજમાંથી ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર અને ગણિતમાં સ્નાતકની ડિગ્રી

૨. 1976માં ઈન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ કલકત્તામાંથી પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ પ્રોગ્રામ ડિપ્લોમા

ઈન્દ્રા નૂચી એક અમેરિકન બિઝનેસ એક્ઝિક્યુટિવ છે જે પેપ્સિકોના ચેરમેન અને ચીફ એક્ઝિક્યુટિવ ઓફિસર (CEO) હતા. નૂચી 1994માં પેપ્સિકોમાં જોડાયા હતા અને 2006માં CEO તરીકે નિયુક્ત થયા હતા. [22] સ્ટીવન રેઈનમન્ડના સ્થાને પેપ્સિકોના 44 વર્ષના ઈતિહાસમાં પાંચમા સીઈઓ બન્યા હતા. CEO બનતા પહેલા, નૂચી પ્રેસિડેન્ટ અને ચીફ ફાઇનાન્શિયલ ઓફિસર હતા, 2001ની શરૂઆતથી, તેણીને પેપ્સિકોના બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સમાં પણ નામ આપવામાં આવ્યું હતું.

ટ્રોપિકાનાના \$3.3 બિલિયનના સંપાદનને શરૂઆતમાં પેપ્સિકોના અન્ય અધિકારીઓ અને વોલ સ્ટ્રીટના વિવેચકોના વિરોધનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. ગેટોરેડની ક્વેકર ઓટ્સ કંપનીની માલિકી પેપ્સિકો માટે એક સકારાત્મક વ્યૂહાત્મક પગલું હતું, કારણ કે તે સમયે ગેટોરેડ સ્પોર્ટ્સ ડ્રિંકના વેચાણના 80% માટે જવાબદાર હતું. ટ્રોપીકાના એક્વિઝિશનની જેમ જ, આ વ્યૂહાત્મક પગલાએ પેપ્સિકોને કોકા-કોલા સામે લીવરેજ આપ્યું, પાવરેડના માલિક - સ્પોર્ટ્સ ડ્રિંક સેગમેન્ટમાં બીજા સ્થાને છે. પેપ્સિકોનો વાર્ષિક ચોખ્ખો નફો \$2.7 બિલિયનથી વધીને \$6.5 બિલિયન થયો છે.

ઓગસ્ટ 6, 2018 ના રોજ, નૂચીએ CEO પદેથી રાજીનામું આપ્યું અને પેપ્સિકોના 22-વર્ષના અનુભવી રેમન લગુઆર્ટએ 3 ઓક્ટોબરે તેમનું સ્થાન લીધું, તેમજ બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સના સભ્ય બન્યા. જો કે, નૂચી 2019ની શરૂઆત સુધી કંપનીના ચેરમેન તરીકે ચાલુ રહ્યા. તેમના કાર્યકાળ દરમિયાન, કંપનીનું વેચાણ 80% વધ્યું. નૂચી 12 વર્ષ સુધી સીઈઓ હતા, જે એક ઈકિવલર અભ્યાસ મુજબ મોટી કંપનીઓમાં સરેરાશ CEO કાર્યકાળ કરતાં 7 વર્ષ વધુ હતા.

તેણીએ સતત વિશ્વની 100 સૌથી શક્તિશાળી મહિલાઓમાં સ્થાન મેળવ્યું છે. 2014માં, તેણી ફોર્બ્સની વિશ્વની 100 સૌથી શક્તિશાળી મહિલાઓની યાદીમાં 13મા ક્રમે હતી અને 2015 અને 2017માં ફોર્ચ્યુન યાદીમાં બીજા નંબરની સૌથી શક્તિશાળી મહિલા તરીકે સ્થાન પામી હતી. તે એમેઝોન અને ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટ કાઉન્સિલના બોર્ડમાં છે.

પુરસ્કાર :

- 2018 માં - CEOWORLD મેગેઝિન દ્વારા નૂચીને "વિશ્વના શ્રેષ્ઠ સીઈઓ" માંના એક તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.
- 2019માં - ફ્રેન્કલિન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ એવોર્ડ્સ પ્રોગ્રામમાંથી બિઝનેસ લીડરશિપ માટે બોવર એવોર્ડ
- ફેબ્રુઆરી 2020માં - કનેક્ટિકટની લીગ ઓફ વુમન વોટર્સ દ્વારા બિઝનેસમાં ઉત્કૃષ્ટ વુમન એવોર્ડ
- 2022માં - ગોલ્ડન બુક એવોર્ડ

લેખક:

સોલંકી દિવ્યા - ૨૧
મકવાણા ભૂમિકા - ૧૩
સોલંકી ભાવિકા - ૧૦

Indian Scientist & Vice-Chairperson of Piramal Group

જન્મ: 28મી માર્ચ 1956, મુંબઈ

પતિ : અજય પીરામલ

પિતા: નિરંજન શાહ **માતા:** અરુણિકા શાહ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: 1. મુંબઈ યુનિવર્સિટીમાંથી એમબીબીએસની તબીબી ડિગ્રી
2. હાર્વર્ડ સ્કૂલ ઓફ પબ્લિક હેલ્થ

સ્વાતિ અજય પીરામલ એક ભારતીય વૈજ્ઞાનિક અને ઉદ્યોગપતિ છે, અને આરોગ્ય સંભાળ સાથે સંકળાયેલા છે, જાહેર આરોગ્ય અને નવીનતા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે. તે પિરામલ ગ્રુપના વાઇસ ચેરપર્સન છે, જે ફાર્માસ્યુટિકલ્સ, નાણાકીય સેવાઓ, રિયલ એસ્ટેટ અને ગ્લાસ પેકેજિંગમાં રુચિ ધરાવતું બિઝનેસ સમૂહ છે.

પિરામલે લાંબી બિમારીઓથી પીડિત લોકોના જીવનને સુધારવામાં રસ દાખવ્યો. તેથી, તેણીની હાઇસ્કૂલ અને કોલેજ પછી, તેણીએ દવામાં ડિગ્રી મેળવી. 1970ના દાયકાના મધ્યમાં, પીરામલને પોલિયોથી અસરગ્રસ્ત એક છોકરી મળી અને તેણે અને તેના મેડિકલ સ્કૂલના મિત્રોએ પોલિયો સેન્ટરની સ્થાપના કરી. પ્રથમ વર્ષમાં, તેઓએ 25,000 બાળકોની સારવાર કરી. સ્થાનિક રહેવાસીઓને તેમના બાળકોને રસી અપાવવા માટે સમજાવવા માટે, પિરામલ અને તેના મિત્રોએ પોલિયો નિવારણ વિશે શેરી નાટકો કર્યાં. તેઓ ઘરે-ઘરે જઈને પરિવારોને શિક્ષણ આપતા હતા. તેઓ મોટે ભાગે મફતમાં બાળકોની સારવાર કરતા.

તેણી મુંબઈની ગોપીકૃષ્ણ પીરામલ હોસ્પિટલના સ્થાપક છે, અને ક્રોનિક રોગ, ઓસ્ટીયોપોરોસીસ, મેલેરીયા, ટ્યુબરક્યુલોસિસ, એપીલેપ્સી અને પોલિયો સામે જાહેર આરોગ્ય અભિયાનો શરૂ કર્યાં છે. પિરામલ ફાઉન્ડેશનના ડાયરેક્ટર તરીકે, તે HMRI સાથે ગ્રામીણ ભારતમાં આરોગ્યને પ્રોત્સાહન આપવામાં મદદ કરે છે - એક મોબાઇલ હેલ્થ સર્વિસ, મહિલા સશક્તિકરણ પ્રોજેક્ટ્સ. અને સામુદાયિક શિક્ષણને સમર્થન આપે છે જે યુવા નેતાઓ બનાવે છે. તે સ્વચ્છ પાણી માટે સર્વજલ ફાઉન્ડેશનના ડિરેક્ટર છે. તેણીને 25 સૌથી શક્તિશાળી મહિલાઓની યાદીમાં આઠ વખત નામાંકિત કરવામાં આવી છે અને હવે તે સૌથી શક્તિશાળી મહિલાઓની હોલ ઓફ ફેમનો એક ભાગ છે. તેણી વડા પ્રધાનની વૈજ્ઞાનિક સલાહકાર પરિષદમાં સેવા આપે છે અને વડા પ્રધાનની કાઉન્સિલ ઓફ ટ્રેડ (2010 - 2014)માં સેવા આપે છે.

હાલમાં તે હાર્વર્ડ સ્કૂલ ઓફ પબ્લિક હેલ્થ અને હાર્વર્ડ બિઝનેસ સ્કૂલ બંનેના ડીનના સલાહકાર બોર્ડમાં સેવા આપે છે. તે IIT બોમ્બે અને હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી જેવી ભારતીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના બોર્ડમાં સેવા આપે છે. તેણીએ ભારતના એપેક્સ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સના પ્રથમ મહિલા પ્રમુખ તરીકે સેવા આપી હતી. તેણી હાર્વર્ડ બોર્ડ ઓફ ઓવરસીસના સભ્ય અને હાર્વર્ડ બિઝનેસ સ્કૂલ અને પબ્લિક હેલ્થના ડીનના સલાહકાર તરીકે પણ સેવા આપે છે.

પુરસ્કાર :

- 2004-2005 BMA મેનેજમેન્ટ ગુમન અચીવર ઓફ ધ યર એવોર્ડ
- 2012, ભારતના રાષ્ટ્રપતિ, સુશ્રી પ્રતિભા પાટીલ (180) દ્વારા પદ્મશ્રી પુરસ્કાર.
- 2012 સ્વાતિને એલ્યુમની મેરિટ એવોર્ડ મળ્યો, જે હાર્વર્ડ તરફથી ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓને આપવામાં આવતો સર્વોચ્ચ એવોર્ડ છે.
- 2012 લીડરશીપ અને પરોપકાર માટે ચિલ્ડ્રન હોપ ઈન્ડિયા તરફથી ન્યૂયોર્ક ખાતે લોટસ એવોર્ડ મેળવ્યો.

લેખક:

પટેલ આમેના - ૧
પંચાલ હિના - ૨૬
પટેલ તૃપ્તિ - ૬૬

Chair Person of HCL

જન્મ: ૧૯૮૦

પતિ : શિખર મલ્હોત્રા

પિતા: શિવ નાદર માતા: કિરણ નાદર

શાળા: વસંત વેલી સ્કૂલ, દિલ્હી

ઉચ્ચ શિક્ષણ: ૧. નોર્થવેસ્ટર્ન યુનિવર્સિટી
૨. કેલોગ સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટમાંથી MBA

રોશની નાદર મલ્હોત્રા એક ભારતીય અબજોપતિ ઉદ્યોગપતિ અને પરોપકારી અને HCL ટેકનોલોજીસના ચેરપર્સન છે. નાદર એક પ્રશિક્ષિત શાસ્ત્રીય સંગીતકાર છે. તે ભારતમાં લિસ્ટેડ આઈટી કંપનીનું નેતૃત્વ કરનાર પ્રથમ મહિલા છે. તે HCL ગ્રૂપના સ્થાપક અને અબજોપતિ ઉદ્યોગપતિ શિવ નાદરની એકમાત્ર સંતાન છે. 2019 માં, તેણી ફોર્બ્સની વિશ્વની 100 સૌથી શક્તિશાળી મહિલાઓની યાદીમાં 54મા ક્રમે છે. IIFL વેલ્થ હુરુન ઈન્ડિયા રિચ લિસ્ટ (2019) અનુસાર, તે ભારતની સૌથી ધનિક મહિલા છે.

2020 માં, તેણી ફોર્બ્સની વિશ્વની 100 સૌથી શક્તિશાળી મહિલાઓમાં 55મા ક્રમે છે. તેણી એચસીએલ કોર્પોરેશનની સીઈઓ પણ છે, જે તમામ એચસીએલ ગ્રુપ એન્ટિટીની હોલ્ડિંગ કંપની છે. એચસીએલમાં જોડાતા પહેલા તેણીએ નિર્માતા તરીકે વિવિધ કંપનીઓમાં કામ કર્યું હતું. [8] એચસીએલમાં જોડાયાના એક વર્ષની અંદર, તેણીને એચસીએલ કોર્પોરેશનના એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર અને સીઈઓ તરીકે ઉન્નત કરવામાં આવ્યા હતા. તેણીના પિતા શિવ નાદારે રાજીનામું આપ્યું તે પછી તેણી એચસીએલ ટેકનોલોજીસની ચેરપર્સન બની હતી.

HCL કોર્પોરેશનના CEO બનતા પહેલા, રોશની નાદર શિવ નાદર ફાઉન્ડેશનના ટ્રસ્ટી હતા, જે ચેન્નાઈમાં બિન-લાભકારી શ્રી શિવસુબ્રમણિયા નાદર કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ ચલાવે છે. તે વિદ્યાજ્ઞાન લીડરશીપ એકેડેમીના ચેરપર્સન છે, જે આર્થિક રીતે વંચિતો માટેની લીડરશીપ એકેડમી છે. તેણીએ 'ધ હેબિટેટ્સ' ટ્રસ્ટની સ્થાપના કરી હતી જેનો ઉદ્દેશ્ય ટકાઉ ઇકોસિસ્ટમ બનાવવા અને તેનું સંરક્ષણ કરવા માટે ભારતના કુદરતી આવાસ અને સ્વદેશી પ્રજાતિઓનું રક્ષણ કરવાનો છે.

પુરસ્કાર :

- 2014 NDTV યંગ ફિલાન્થ્રોપિસ્ટ ઓફ ધ યર.
- 2015માં વિશ્વ સમિત ઓન ઈનોવેશન એન્ડ એન્ટરપ્રેન્યોરશિપ (WSIE) દ્વારા ફિલાન્થ્રોપિક ઈનોવેશન માટે "ધ વર્લ્ડ્સ મોસ્ટ ઈનોવેટિવ પીપલ એવોર્ડ" એનાયત કરવામાં આવ્યો
- 2017 વોગ ઈન્ડિયા ફિલાન્થ્રોપિસ્ટ ઓફ ધ યર

લેખક:

ચનિયારા માનસી - ૫૨
પંચોલી મિતાલી - ૫૫
જાદવ પલ્લવી - ૬૭

CEO, Lupin Pharmaceuticals

જન્મ: માર્ચ 1968

પતિ : બ્રિજ શર્મા

પિતા: દેશબંધુ ગુપ્તા

ઉચ્ચ શિક્ષણ: કેલોગેગ સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટમાંથી MBA
મુંબઈ યુનિવર્સિટી

વિનીતા ડી. ગુપ્તા એ ભારતીય ઉદ્યોગપતિ છે, સપ્ટેમ્બર 2013 થી લ્યુપિન લિમિટેડના મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારી (CEO) અને Lupin Inc (LI) ના અધ્યક્ષ અને તેની યુએસ પેટાકંપની, Lupin Pharmaceuticals Inc. (LPI).

ગુપ્તા 2003 થી 2013 સુધી લ્યુપિન ફાર્માસ્યુટિકલ્સ ઇન્કના ચેરમેન અને સીઇઓ હતા અને તેમણે યુ.એસ.નો કારોબાર લ્યુપિનના કુલ ટર્નઓવરના 5% થી વધીને 45% કરતા વધારે કર્યો હતો. યુ.એસ. એ લ્યુપિનનું સૌથી મોટું બજાર છે. યુ.એસ.ની આરોગ્ય પ્રણાલીમાં લ્યુપિનની અંદાજિત વાર્ષિક ખર્ચ બચત અંદાજે \$15 બિલિયન છે. માર્ચ 2016માં, કંપનીએ સમરસેટ, NJમાં ગેવિસ ફાર્માસ્યુટિકલ્સને \$880 મિલિયનમાં હસ્તગત કરી. લ્યુપિને 2016 માં યુએસ માર્કેટ માટે \$1 બિલિયનથી વધુનું રોકાણ કર્યું છે. લ્યુપિન યુએસમાં 674 કર્મચારીઓને રોજગારી આપે છે.

એપ્રિલ 2017માં, ગુપ્તાને ઈન્ટ્રેક્સનના નોન-એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.

ગુપ્તા અને તેના ભાઈ નીલેશ ગુપ્તા, લ્યુપિન લિમિટેડના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર, સંયુક્ત રીતે અન્સર્ટ એન્ડ યંગ આંત્રપ્રિન્યોર ઓફ ધ યર ફોર ઈન્ડિયા 2015, તરીકે જાહેર થયા હતા અને ફોર્બ્સ ઈન્ડિયા લીડરશિપ એવોર્ડ્સ 2016 - આંત્રપ્રિન્યોર ઓફ ધ યર જીત્યા હતા.

પુરસ્કાર :

- 2012 માં - ઉદઘાટન EYમાં, U.S. ફેમિલી બિઝનેસ એવોર્ડ ઓફ એક્સેલન્સ અને મેરીલેન્ડ માટે આરોગ્ય સેવાઓ અને ટેકનોલોજી માટે EY એન્ટરપ્રેન્યોર ઓફ ધ યર
- 2014માં ફોર્બ્સ એશિયા દ્વારા તેણીને પેસિફિક એશિયા માટેની ટોચની 50 પાવર બિઝનેસ વુમનમાં સ્થાન આપવામાં આવ્યું હતું.
- બિઝનેસ 2016 માં સૌથી શક્તિશાળી મહિલા - બિઝનેસ ટુડે.
- તેને 11મી સીએનબીસી ઈન્ડિયા બિઝનેસ લીડર એવોર્ડ્સ - આઉટસ્ટેન્ડિંગ બિઝનેસ વુમન લીડર ઓફ ધ યર તરીકે નામ આપવામાં આવ્યું.

લેખક:

પટેલ રિયાકુમારી - ૭૮
ચટ્ટી હિના - ૨૯
વસાવા વિલાસ - ૯૮

Indian Educator & Author

જન્મ: ૧૯૫૦ગસ્ટ ૧૯૫૦

પતિ : એન.આર. નારાયણ મૂર્તિ

પિતા: આર.એચ.કુલકર્ણી

માતા: વિમલા કુલકર્ણી

શાળા: શ્રીમતી વિમલા કુલકર્ણી મેમોરિયલ સ્કૂલ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: 1. બસવેશ્વર એન્જિનિયરિંગ કોલેજ, બાગલકોટ
(ઇલેક્ટ્રિકલ અને ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્જિનિયરિંગમાં B.E.)

2. ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સમાંથી કમ્પ્યુટર સાયન્સમાં M.E.

સુધા મૂર્તિ એક ભારતીય કેળવણીકાર, લેખક, પરોપકારી અને ઇન્ફોસિસ ફાઉન્ડેશનના ભૂતપૂર્વ ચેરપર્સન છે. તેણીએ ઇન્ફોસિસના સહ-સ્થાપક એન.આર. નારાયણ મૂર્તિ સાથે લગ્ન કર્યા છે.

તે ગેટ્સ ફાઉન્ડેશનની જાહેર આરોગ્ય સંભાળ પહેલની સભ્ય છે. તેણીએ અનેક અનાયાશ્રમોની સ્થાપના કરી છે, ગ્રામીણ વિકાસના પ્રયાસોમાં ભાગ લીધો છે, કર્ણાટકની તમામ સરકારી શાળાઓને કોમ્પ્યુટર અને લાયબ્રેરીની સુવિધા પૂરી પાડવાની ચળવળને ટેકો આપ્યો છે અને હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટીમાં મૂર્તિ ક્લાસિકલ લાયબ્રેરી ઓફ ઇન્ડિયાની સ્થાપના કરી છે.

મૂર્તિ તેમના પરોપકાર કન્ડ અને અંગ્રેજીમાં સાહિત્યમાં તેમના યોગદાન માટે જાણીતા છે. ડૉલર બહુ (સાહિત્ય. 'ડૉલર ડોટર-ઈન-લો'), એક નવલકથા મૂળ તેના દ્વારા કન્ડમાં લખવામાં આવી હતી અને બાદમાં તે અંગ્રેજીમાં અનુવાદિત કરવામાં આવી હતી, જેને 2001માં ઝી ટીવી દ્વારા ટેલિવિઝન નાટકીય શ્રેણી તરીકે સ્વીકારવામાં આવી હતી. સુધા મૂર્તિની વાર્તા રૂના (સાહિત્ય.-'ડેટ'), દિગ્દર્શક નીતીશ ભારદ્વાજ દ્વારા મરાઠી ફિલ્મ પિત્રરુન તરીકે રૂપાંતરિત કરવામાં આવી હતી. સુધા મૂર્તિએ ફિલ્મ તેમજ કન્ડ ફિલ્મ પ્રાર્થનામાં પણ અભિનય કર્યો છે.

સુધા મૂર્તિ ભારતની સૌથી મોટી ઓટો ઉત્પાદક કંપની TATA એન્જિનિયરિંગ એન્ડ લોકોમોટિવ કંપની (TELCO)માં નિયુક્ત કરાયેલી પ્રથમ મહિલા એન્જિનિયર બની હતી. તેણી પુણેમાં ડેવલપમેન્ટ એન્જિનિયર તરીકે કંપનીમાં જોડાઈ અને ત્યારબાદ મુંબઈ અને જમશેદપુરમાં પણ કામ કર્યું. તેણીએ કંપનીના ચેરમેનને એક પોસ્ટકાર્ડ લખીને TELCO ખાતે "ફક્ત પુરુષો" લિંગ પૂર્વગ્રહની ફરિયાદ કરી હતી. પરિણામે, તેણીને એક ખાસ ઇન્ટરવ્યુ આપવામાં આવ્યો અને તરત જ નોકરી પર રાખવામાં આવી. બાદમાં તેણી પુણે ખાતે વાલચંદ ગ્રુપ ઓફ ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં સિનિયર સિસ્ટમ એનાલિસ્ટ તરીકે જોડાઈ.

પુરસ્કાર :

- 2004: ચેન્નાઈમાં શ્રી રાજા-લક્ષ્મી ફાઉન્ડેશન દ્વારા રાજા-લક્ષ્મી પુરસ્કાર
- 2006: ભારતનો ચોથો સર્વોચ્ચ નાગરિક પુરસ્કાર પદ્મશ્રી
- 2006: આર.કે. નારાયણનો સાહિત્ય પુરસ્કાર.
- 2010: કર્ણાટક સરકાર દ્વારા દાના ચિંતામણિ અન્તિમબ્બે એવોર્ડ.
- 2011: ભારતમાં ઔપચારિક કાનૂની શિક્ષણ અને શિષ્યવૃત્તિને પ્રોત્સાહન આપવા માટે LL.D (ડૉક્ટર ઓફ લૉ)ની પદવી એનાયત કરવામાં આવી હતી.
- 2013: સમાજમાં તેમના યોગદાન બદલ બસવા શ્રી-2013 એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યો.
- 2018: લોકપ્રિય (નોન-ફિક્શન) શ્રેણીમાં કોસર્વર્ડ બુક એવોર્ડ મળ્યો.
- 2019: IIT કાનપુરે ડૉક્ટર ઓફ સાયન્સની માનદ પદવી (ઓનોરીસ કોસા)
- 2023: ભારત સરકાર દ્વારા પદ્મ ભૂષણ
- 2023: સાહિત્ય અકાદમી બાલ સાહિત્ય પુરસ્કાર.
- 2023: ગ્લોબલ ઇન્ડિયન એવોર્ડ, જેનું મૂલ્ય \$50,000 છે, તેણીએ ફિલ્ડ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ (યુનિવર્સિટી ઓફ ટોરોન્ટો)ને રકમ દાનમાં આપી.

લેખક:

પટેલ આફરીન - ૦૧
તલાટી અતિકાબાનુ - ૦૯
પરમાર કિષ્ના - ૨૧

Secretary-General, Association of Indian University

જન્મ: ૧૭-૦૬-૧૯૬૧

પતિ : રોશન લાલ મિત્તલ

ડૉ. પંકજ મિત્તલ કુલબ્રાઈટ સ્કોલર છે અને IARI, નવી દિલ્હીમાંથી કૃષિ આંકડાશાસ્ત્રમાં MSc અને PhDમાં ટોપર રહી ચૂક્યા છે. તેણીને ઉચ્ચ શિક્ષણના નીતિ આયોજન અને સંચાલનમાં ઉચ્ચ શિક્ષણમાં ત્રણ દાયકાથી વધુનો વ્યાપક અનુભવ છે.

ડૉ. પંકજ મિત્તલ એસોસિયેશન ઓફ ઈન્ડિયન યુનિવર્સિટીઝ (AIU) ના મહાસચિવ છે. તેના અસ્તિત્વના 97 વર્ષમાં એસોસિયેશનની બીજી મહિલા સેક્રેટરી જનરલ છે. AIU માં જોડાઈને, તેણી ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે ખાસ કરીને યુનિવર્સિટી શિક્ષણમાં સેવા આપી રહી છે. ડૉ. મિત્તલ અગાઉ ભગત ફૂલ સિંહ મહિલાના પ્રથમ નિયમિત વાઈસ ચાન્સેલર તરીકે સેવા આપી હતી.

ડૉ. મિત્તલે યુએસએ, કેનેડા, યુનાઈટેડ કિંગડમ, ઓસ્ટ્રેલિયા જેવા સંખ્યાબંધ દેશોની મુલાકાત લીધી છે. UGC, AIU અને વતી આંતરરાષ્ટ્રીય પરિષદો અને શૈક્ષણિક વિનિમય માટે મેક્સિકો, ચીન, દક્ષિણ કોરિયા, સ્પેન, જર્મની, દક્ષિણ આફ્રિકા, હોંગકોંગ, મલેશિયા, માં શૈક્ષણિક હેતુઓ માટે પેપર પ્રસ્તુત કર્યા હતા. મિત્તલે 15 વાઈસ ચાન્સેલર્સના એક પ્રતિનિધિમંડળનું નેતૃત્વ યુકેમાં શૈક્ષણિક માટે કર્યું હતું.

તેણીએ રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે ઉચ્ચ શિક્ષણ અને મહિલા સશક્તિકરણ સંબંધિત સંખ્યાબંધ કાગળો, લેખો, પ્રસંગોપાત પેપર અને મુદ્દાઓ પર અહેવાલો પ્રકાશિત કર્યા છે.

પુરસ્કાર :

- શૈક્ષણિક સંચાલકો માટે કુલબ્રાઈટ નેહરુ શિષ્યવૃત્તિ અનુદાન
- ઉચ્ચ શિક્ષણમાં ડિજિટલ પહેલ માટે 2017માં પ્રેસિડેન્ટ ઓફ ઈન્ડિયા એવોર્ડ
- સમાજમાં યોગદાન માટે પ્રથમ પદમ શ્રી સુભાષિની દેવી એવોર્ડ 2018
- વર્ષ 2018 માટે શિક્ષણમાં નેતૃત્વ માટે કિમ્બ્રો ગોલ્ડ સ્ટાન્ડર્ડ એવોર્ડ

લેખક:

માસ્તર નશરીન - ૫૯
રેઠડા ઈઝમા - ૩૨
ગોદર નાજનીન - ૫૭

CEO, AIMS Institute, Bengaluru

જન્મ: ૧૯ઓગસ્ટ ૧૯૫૦

- ઉચ્ચ શિક્ષણ:** 1. કાકટિયા યુનિવર્સિટી, આંધ્ર પ્રદેશમાંથી બીએસસી અને એમએ અંગ્રેજી સાહિત્ય
2. બેંગ્લોર યુનિવર્સિટીમાંથી એચઆરએમ અને માર્કેટિંગમાં એમબીએ અને બેંગ્લોર યુનિવર્સિટીમાંથી મેનેજમેન્ટમાં પીએચડી

ડૉ. કિરણ જી રેડ્ડી, CEO, AIMS સંસ્થા, બેંગ્લુરુ શિક્ષણશાસ્ત્રમાં 40 વર્ષના સમૃદ્ધ અનુભવ ધરાવે છે જેમાં પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ મેનેજમેન્ટ વિદ્યાર્થીઓને ભણાવવાનો સમાવેશ થાય છે; તેણીએ AIMS સંસ્થાઓને પ્રતિષ્ઠિત 'બાર પ્રોગ્રામ - સંસ્થા' તરીકે ઉછેરવા માટે 25 વર્ષનો સમર્પિત પ્રયાસ કર્યો છે જે હવે ભારતમાં સુસ્થાપિત અને લાંબા સમયથી ચાલતી સંસ્થાઓ સાથે સ્પર્ધા કરે છે.

ડૉ. રેડ્ડી એઆઈએમએસ જર્નલ ઓફ રિસર્ચના એડિટર-ઇન-ચીફ પણ છે અને તેમના કેડિટ માટે અસંખ્ય સંશોધન પ્રકાશનો છે. તેણીએ શૈક્ષણિક સંસ્થાની પ્રક્રિયાઓ, ગુણવત્તા નીતિઓ અને વહીવટની સમજ પણ મેળવી છે.

આચાર્ય ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ એન્ડ સાયન્સ (AIMS)ને 'ટુ UG-પ્રોગ્રામ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ'માંથી પ્રતિષ્ઠિત 'ચૌદ પ્રોગ્રામ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ' બનાવવા માટેના સત્તાવીસ વર્ષના સમર્પિત પ્રયત્નો જે હવે ભારતમાં સુસ્થાપિત અને લાંબા સમયથી ચાલતી સંસ્થાઓ સાથે સ્પર્ધા કરે છે.

વિદ્યાર્થીઓની જરૂરિયાતોને સંબોધિત કરવા પર એક જ દિમાગનું ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીને, અમે સ્પષ્ટ છીએ કે અમારા વિદ્યાર્થીઓને વધુને વધુ સ્પર્ધાત્મક વિશ્વમાં તેમના લક્ષ્યોને સાકાર કરવામાં મદદ કરવાની અમારી જવાબદારી છે. અમે સતત ઉત્કૃષ્ટ પરિણામો ઉત્પન્ન કર્યા છે અને AIMS ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓ ભારત અને વિદેશમાં પ્રીમિયર સંસ્થાઓમાં મળી શકે છે. શૈક્ષણિક શ્રેષ્ઠતાથી માંડીને નેતૃત્વના ગુણો, જરૂરી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સાથે પોષક વાતાવરણ, AIMS વિદ્યાર્થી તરીકે સફળ થવા માટે જરૂરી બધું પ્રદાન કરે છે.

પુરસ્કાર :

- તેણીને 2018 માં ખાનગી શાળાઓ અને ચિલ્ડ્રન વેલ્ફેર એસોસિએશન દ્વારા 'રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ શ્રેષ્ઠ શિક્ષણશાસ્ત્રી' અને ફ્યુચર ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા 'એજ્યુકેશનલ લીડર ઓફ ધ યર' - ઉદ્યોગસાહસિકો માટે વ્યાપાર શ્રેષ્ઠતા અને સિદ્ધિ પુરસ્કાર - 2016 થી નવાજવામાં આવ્યા હતા.
- તેણીને 2015 માં 'બેસ્ટ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એક્સેલન્સ ઇન હાયર એજ્યુકેશન' માટે બેંગ્લોર મેનેજમેન્ટ એસોસિએશનનો એવોર્ડ પણ એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

લેખક:

સંઘ્યા વસાવા - ૪૫
વૈશાલીબેન વસાવા - ૫૫
આકાંક્ષાબેન વસાવા - ૫૬

VC, Gujarat University, Ahmedabad

ડૉ. નીરજા એ ગુપ્તા હાલમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ, ગુજરાત, ભારતના વાઇસ ચાન્સેલર તરીકે કાર્યરત છે. અગાઉ ડૉ. ગુપ્તાએ સાંચી યુનિવર્સિટી ઓફ બૌદ્ધ-ઇન્ડિક સ્ટડીઝ, એમ.પી., ભારતના વાઇસ ચાન્સેલર તરીકે સફળતાપૂર્વક જવાબદારી નિભાવી હતી.

તેણીએ ભવન્સ કોલેજ, ગુજરાતના પ્રિન્સિપાલ તરીકે પણ કામ કર્યું છે અને ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદમાં ફોરેન સ્ટડીઝ વિભાગના વિકાસમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી છે.

ડૉ. ગુપ્તાના ઓળખપત્રોમાં અંગ્રેજીમાં ડોક્ટરેટની ડિગ્રીનો સમાવેશ થાય છે. તેણી પાસે લગભગ છત્રીસ વર્ષનો શૈક્ષણિક, સંશોધન અને વહીવટી અનુભવ છે. તે ભારતીય વિદ્યા ભવન દ્વારા પ્રકાશિત આંતરરાષ્ટ્રીય સંશોધન જર્નલ, ભારતીય માન્યાપ્રદના મુખ્ય સંપાદક છે.

તેણીની શૈક્ષણિક શ્રેષ્ઠતા હિન્દી, સંસ્કૃત, અંગ્રેજી, ગુજરાતી, મરાઠી, આસામી, ઉર્દૂ, ઉડિયા, પાલી અને પ્રાકૃત જેવી નવ ભારતીય ભાષાઓ સિવાય બે વિદેશી ભાષાઓ રશિયન અને ગ્રીકમાં તેના નિપુણ જ્ઞાન સાથે પૂરક છે. તેણીએ 22 પુસ્તકો લખ્યા છે અને સંશોધન પત્રો, જર્નલ લેખો, કોન્ફરન્સ લેખો, પુસ્તક પ્રકરણો, વિવિધ વિષયો પર પુસ્તક સમીક્ષાઓ સહિત 60 થી વધુ પ્રકાશનો છે. શૈક્ષણિક હેતુઓ માટે 42 દેશોની મુલાકાત લીધી છે. તેણીએ 400 થી વધુ રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સંશોધન લક્ષી પરિષદોમાં ભાગ લીધો છે.

તેમના માર્ગદર્શન હેઠળ 27 વિદ્યાર્થીઓએ સફળતાપૂર્વક તેમનું Ph. D. એક પ્રતિષ્ઠિત શિક્ષણશાસ્ત્રી અને સંચાલક તરીકે પૂર્ણ કર્યું છે, તે વિવિધ પ્રતિષ્ઠિત યુનિવર્સિટીઓ અને સરકારી સંસ્થાઓના કેટલાક પ્રતિષ્ઠિત બોર્ડ અને એકિઝિયુટિવ કાઉન્સિલના નિયુક્ત સભ્ય તરીકે મુખ્ય ભૂમિકા ભજવે છે.

તેણીની રુચિ અને પ્રાવીણ્યના મુખ્ય ક્ષેત્રોમાં અંગ્રેજી, સંસ્કૃત, પાલી, ગુજરાતી, હિન્દી, ભારતીય કાવ્યશાસ્ત્ર, ઇન્ડોલોજી, પ્રાચીન હિંદુ સંસ્કૃતિ, પ્રવાસી અને સ્થળાંતર અભ્યાસ, ગાંધીવિચાર, ભારતીય સંસ્કૃતિ અને વિશ્વાસ, સ્થળાંતર કલા અને સંગીત અને તેણીનો સમાવેશ થાય છે. તે ગૃહ મંત્રાલય દ્વારા જમ્મુ અને કાશ્મીર પર વિશેષ પ્રદેશ તરીકે રચવામાં આવેલી ટીમની મુખ્ય નિયામક હતી અને ભારત સરકાર દ્વારા જમ્મુ અને કાશ્મીરમાં કલમ 370 નાબૂદ કરવા માટે આ શોધનો નોંધપાત્ર ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

તેણીએ ગુજરાતના ભૂકંપ, કાશ્મીર પૂર, શ્રીલંકા સુનામી અને ઉત્તરાખંડના ફ્લેશ ફ્લડમાં આપત્તિ રાહતમાં સક્રિય ભૂમિકા ભજવી છે. જી-20 પર તેણીના થીમ પેપરને માનનીય દ્વારા વિશેષ ઉલ્લેખ મળ્યો. પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદી 29મી જાન્યુઆરી 2023ના રોજ તેમની મન કી બાતમાં પ્રકાશિત પુસ્તક ઈન્ડિયા ધ મધર ઓફ ડેમોક્રસીના ભાગ રૂપે.

પુરસ્કાર :

- વર્લ્ડ બુક્સ ઓફ રેકોર્ડ્સ
- 2023માં લંડન તરફથી ભારત કીર્તિમાન પદક
- 2022માં 'આજ કા કર્મવીર એવોર્ડ'
- 2020માં નેશનલ ટેલેન્ટ સર્ચ એવોર્ડ
- 2020માં ભારત મંથન એવોર્ડ
- 2017માં ભારતીય પોલિટિકલ સાયન્સ એસોસિએશન દ્વારા ડાયસ્પોરા સ્ટડીઝમાં યોગદાન માટે અટલ બિહારી વાજપેયી રાષ્ટ્રીય સન્માન
- 2011માં શિક્ષા ભારતી પુરસ્કાર
- 2001માં લાયન્સ કલબ્સ જિલ્લા દ્વારા શ્રેષ્ઠ બહુવિધ પ્રમુખ

લેખક :

- વસાવા અંજનાબેન - ૦૩
- વસાવા પ્રતિક્ષાબેન - ૮૨
- વસાવા પ્રિયલબેન - ૮૪

IAS, Principal Secretary, Higher & Technical Education, Gujarat

જન્મ: 15 જુલાઈ 1969, રાજસ્થાન

પતિ : ધર્મેન્દ્ર શર્મા

ઉચ્ચ શિક્ષણ: 1. ફાઇનાન્સ અને માર્કેટિંગમાં એમબીએની ડિગ્રી.
2. ડ્યુક યુનિવર્સિટી, યુએસએમાંથી આંતરરાષ્ટ્રીય વિકાસ નીતિમાં માસ્ટર્સ

તેણીની નિમણૂક 15મી સપ્ટેમ્બર, 1991ના રોજ આઈએએસ અધિકારી તરીકે કરવામાં આવી હતી. તેણી આઈએએસની ગુજરાત કેડર[1] સાથે સંબંધ ધરાવે છે. તે ભારતીય વહીવટી સેવાઓ (IAS) ના સભ્ય છે જે યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશન (UPSC) હેઠળ આવે છે. તે હાલમાં ગુજરાત સરકારના ઉચ્ચ શિક્ષણ અને ટેકનિકલ (H&TE)ના અગ્ર સચિવ છે. તે 27 વર્ષથી વધુ સમયથી વિવિધ વરિષ્ઠ સ્તરના નેતૃત્વના હોદ્દા પર સરકારની સેવા કરી રહી છે.

તેણીએ ગુજરાતના રાજકોટમાં મદદનીશ કલેક્ટર તરીકે પોતાની કારકિર્દીની શરૂઆત કરી હતી. ત્યારબાદ, તેણીએ ભરૂચ અને અમરેલીમાં જિલ્લા કલેક્ટર તરીકે અને ગુજરાતના ગાંધીનગર અને વડોદરા જિલ્લામાં ડીડીઓ (જિલ્લા વિકાસ અધિકારી) તરીકે કામ કર્યું. તેણીએ 2000 માં તાજેતરના સમયમાં સૌથી ખરાબ દુષ્કાળ દરમિયાન અમરેલી જિલ્લાનું સફળતાપૂર્વક નેતૃત્વ કર્યું હતું. તેણીએ ખોરાક, મહેસૂલ, પર્યાવરણ અને વન, ઉદ્યોગ અને વાણિજ્ય, આરોગ્ય, મહિલા અને બાળ વિકાસ અને શિક્ષણ સહિતના અન્ય ઘણા વિભાગો સાથે કામ કર્યું છે. તેણીએ બે વર્ષથી વધુ સમય માટે ગુજરાત સ્ટેટ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટીના મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારી તરીકે સેવા આપી હતી.

અંજુ શર્મા I of the Storm- ડિસ્કવર ચોર ટુ સેલ્ફના લેખક પણ છે, જે વ્યક્તિગત વિકાસ વિશેનું પુસ્તક છે.

તેણીએ 2013 માં વિપશ્યનાનો પ્રથમ કોર્સ કર્યો અને ત્યારથી તે નિયમિતપણે પ્રેક્ટિસ કરી રહી છે. યોગ અને આયુર્વેદમાં આસ્થાવાન, તે બૌદ્ધ ધર્મ, ભગવદ્ ગીતા અને અદ્વૈતના ભારતીય/પૂર્વીય ફિલસૂફી તરફ ઊંડો વલણ ધરાવે છે. તે વૈજ્ઞાનિક સ્વભાવ સાથે આધ્યાત્મિકતા શોધે છે. તેણી માને છે કે આધ્યાત્મિકતાનો અર્થ સ્વતંત્રતા છે. તે આધ્યાત્મિકતાને ધર્મ, ધાર્મિક વિધિઓ અને ગ્રંથોથી અલગ કરીને તેને સરળ બનાવવા માંગે છે.

પુરસ્કાર :

- નેશનલ ઈ-ગવર્નન્સ એવોર્ડ- 2011-12
- 2012 માં નાસ્કોમ સોશિયલ ઇનોવેશન લીડર્સ એવોર્ડ
- રાજસ્થાન સરકાર દ્વારા અ પ્રીયસિયસ ડોટર ઓફ ઈન્ડિયા એવોર્ડ – 2017

લેખક:

વસાવા અંજનાબેન - ૦૪
વસાવા આરતીબેન - ૦૭
વસાવા હીનાબેન - ૧૯

First Female VC of JNU

જન્મ: 15 જુલાઈ 1962

પતિ : એન.આર. નારાયણ મૂર્તિ

પિતા: આર.એચ.કુલકર્ણી

માતા: વિમલા કુલકર્ણી

શાળા: શ્રીમતી વિમલા કુલકર્ણી મેમોરિયલ સ્કૂલ

- ઉચ્ચ શિક્ષણ: 1. પ્રેસિડેન્સી કોલેજ, ચેન્નાઈમાંથી બીએ અને એમએ
2. જવાહરલાલ નેહરુ યુનિવર્સિટીની સ્કૂલ ઓફ ઈન્ટરનેશનલ સ્ટડીઝમાંથી આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોમાં પીએચડી
3. કેલિફોર્નિયા સ્ટેટ યુનિવર્સિટીમાંથી સામાજિક કાર્યમાં ડિપ્લોમા
4. ઉપસાલા યુનિવર્સિટીમાંથી શાંતિ અને સંઘર્ષ અભ્યાસમાં અનુસ્નાતક ડિપ્લોમા

સંતશ્રી ધુલીપુડી પંડિત એક ભારતીય શૈક્ષણિક છે અને જવાહરલાલ નેહરુ યુનિવર્સિટી, નવી દિલ્હી (JNU) ના વર્તમાન વાઇસ ચાન્સેલર છે. તેઓ આ પદ સંભાળનાર પ્રથમ મહિલા છે. તે અગાઉ સાવિત્રીબાઈ ફૂલે પુણે યુનિવર્સિટીમાં પોલિટિકલ સાયન્સના પ્રોફેસર તરીકે સેવા આપી રહી હતી. 7 ફેબ્રુઆરી, 2022 ના રોજ શિક્ષણ મંત્રાલય દ્વારા જવાહરલાલ નેહરુ યુનિવર્સિટીના 13મા વાઇસ ચાન્સેલર તરીકે તેણીની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.

લેખક:

વસાવા સુમંતીબેન - ૯૫

વસાવા કુસુમ - ૭૫

વસાવા હની - ૬૬

Prof (Dr.) Shashikala Wanjari

VC, National University of Educational Planning & Administration, New Delhi

પ્રો. શશિકલા વણજારી હાલમાં નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એજ્યુકેશનલ પ્લાનિંગ એન્ડ એડમિનિસ્ટ્રેશન (NIEPA) નવી દિલ્હીના વાઇસ ચાન્સેલર તરીકે અગ્રણી છે.

તે SNDT મહિલા યુનિવર્સિટી મુંબઈની વીસી પણ હતી. નેશનલ કેડેટ કોર્પમાં માનદ કર્નલનો હોદ્દો તેમને જુલાઈ 2018 માં અનાયત કરવામાં આવ્યો હતો. આ પહેલા તેણીએ આરટીએમ નાગપુર યુનિવર્સિટી, નાગપુરમાં શિક્ષણ વિભાગનું નેતૃત્વ કર્યું હતું અને ભૂતપૂર્વ વાઇસ ચેરપર્સન તરીકે નાગપુર નાગરિક સહકારી બેંક પ્રાઇવેટ લિમિટેડનું નેતૃત્વ કર્યું હતું. તેણી પાસે 29 વર્ષનો અધ્યાપન અનુભવ, 16 વર્ષનો સંશોધન અનુભવ અને દક્ષિણ પૂર્વ એશિયાની પ્રથમ મહિલા યુનિવર્સિટીનું નેતૃત્વ કરવાનો 05 વર્ષનો અનુભવ છે. 44 સંશોધન પત્રો અને લેખો તેના ક્રેડિટ માટે. અનેક આંતરરાષ્ટ્રીય અને રાષ્ટ્રીય પરિષદોમાં હાજરી આપી. વિવિધ શૈક્ષણિક કાર્યક્રમોમાં 200 થી વધુ નિષ્ણાત પ્રવચનો આપ્યા. તે ફાઉન્ડેશનલ સ્ટેજ કમિટી માટે સિલેબસ કમ ટેકસ્ટબુક ડેવલપમેન્ટના અધ્યક્ષ છે. તે વિવિધ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના સભ્ય છે. તેણીને 2014 માં કોમનવેલ્થ કાઉન્સિલ ફોર એજ્યુકેશનલ એડમિનિસ્ટ્રેશન એન્ડ મેનેજમેન્ટ (CCEAM) તરફથી એવોર્ડ પણ મળ્યો હતો. તેણીને સ્વદેશી વિધાન બેંગલોર તરફથી મેડમ મેરી ક્યુરી એવોર્ડ મળ્યો હતો. તેણી સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી પંજાબ, ભરિંડા અને રાંચીમાં માનનીય મુલાકાતીઓના નામાંકિતની ક્ષમતામાં યોગદાન આપી રહી છે. તેણીએ શૈક્ષણિક કારકિર્દી દરમિયાન શિક્ષણમાં 16 વિદ્યાર્થીઓને તેમના પીએચ.ડી. માટે માર્ગદર્શન પણ આપ્યું છે.

લેખક:

વસાવા નિરલ - ૮૧
રાઠોડ મિનાક્ષી - ૩૨
પાંડે આંચલ - ૫૭

Dr. Ujjwala Chakradeo

VC, SNTD Women's University, Mumbai

જન્મ: ૨૭-૦૮-૧૯૬૨

ઉચ્ચ શિક્ષણ: 1. Ph.D, આર્કિટેક્ચર, V.N.I.T. નાગપુર,
2. M.Tech અર્બન પ્લાનિંગ, 1989, V.R.C.E. નાગપુર.
3. B.Arch, 1984, V.R.C.E. નાગપુર

મહારાષ્ટ્રના રાજ્યપાલ અને રાજ્યની યુનિવર્સિટીઓના ચાન્સેલર ભગતસિંહ કોશ્યારીએ ડૉ. ઉજ્જવલા શિરીષ ચક્રદેવને SNTD મહિલા યુનિવર્સિટીના નવા કુલપતિ તરીકે નિયુક્ત કર્યા છે.

ડૉ. ઉજ્જવલા ચક્રદેવે પોતાની કારકિર્દી LAD કોલેજમાં લેક્ચરર તરીકે શરૂ કરી હતી. તેણીએ પ્રોફેસર અને આચાર્ય તરીકે મનોરમાબાઈ મુંડલે કોલેજ ઓફ આર્કિટેક્ચરમાં સેવા આપી હતી.

પુરસ્કાર :

- B'Arch અને M'Tech માટે યુનિવર્સિટી કક્ષાએ બીજું મેરિટ
- ઝીરો માઇલ નાગપુર ખાતેના શાહિદ સ્મારકની રાષ્ટ્રીય કક્ષાની આર્કિટેક્ચરલ ડિઝાઇનમાં પ્રથમ ઇનામ
- માનનીય મંત્રી શ્રી નીતિનજી ગડકરી તરફથી નાગપુર ક્ષેત્રની આર્કિટેક્ચરની શ્રેષ્ઠ શાળાઓમાંની એક તરીકેની ઓળખ
- IGNOU ના આયોજન બોર્ડના સભ્ય
- AICTE ના ટાઉન પ્લાનિંગના નેશનલ બોર્ડ ઓફ સ્ટડીઝના સભ્ય

લેખક:

કોઠારી ભાવિશાબેન - ૧૩
પટેલ ભાવિકાબેન - ૬૩
વસાવા પ્રિયલ - ૮૩

Founder & Chairperson of Aditya Birla Education Trust

જન્મ: 15 અપ્રિલ 1971

પતિ : કુમારામંગલમ બિરલા

પિતા: શંભુકુમાર કસ્લીવાલ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: યુનિવર્સિટી ઓફ ડર્બીમાંથી મનોવિજ્ઞાનમાં સ્નાતકની ડિગ્રી.

નીરજા, બિરલા એમપાવરના સ્થાપક છે જે માનસિક સ્વાસ્થ્યની સુધારણા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે. એક મુલાકાતમાં, તેણીએ જણાવ્યું હતું કે આપણા સમાજમાં માનસિક સ્વાસ્થ્યને કલંકિત કરવામાં આવે છે અને તે અભિવ્યક્તિ ગુમાવે છે કારણ કે વ્યક્તિ તેમના માનસિક સ્વાસ્થ્ય વિશે મુક્તપણે વાત કરી શકતો નથી. તે એક કેળવણીકાર પણ છે અને આદિત્ય બિરલા વર્લ્ડ એકેડમીની ચેરપર્સન છે, જે ભારતની એક શૈક્ષણિક સંસ્થા છે.

ABET છત્ર અને બિરલાના ગતિશીલ નેતૃત્વ હેઠળ: Mpower એ એક ક્રાંતિકારી ચળવળ છે જેણે જાગૃકતા ફેલાવીને, કલંક દૂર કરીને અને જીવનના તમામ ક્ષેત્રોની વ્યક્તિઓને સર્વગ્રાહી અને ગુણવત્તાયુક્ત માનસિક સ્વાસ્થ્ય સંભાળ પૂરી પાડીને માનસિક સ્વાસ્થ્ય પ્રત્યેના ભારતના વલણમાં પરિવર્તન લાવ્યું છે.

તેણી એક પ્રતિબદ્ધ ફિટનેસ અને આઉટડોર-સ્પોર્ટ્સ ઉત્સાહી પણ છે, તેને વાંચન અને સંગીત સાંભળવાનું પસંદ છે, અને મુસાફરી અને ટ્રેકિંગનો અત્યંત શોખીન છે. વાબી-સાબીની જાપાની વિભાવનામાં દ્રઢ વિશ્વાસ ધરાવતા, બિરલા અપૂર્ણતા, અસ્થાયીતા અને અપૂર્ણતામાં સુંદરતા શોધવાનો પ્રયાસ કરે છે. તેણી સ્વ-જાગૃતિ અને આત્મ-નિયંત્રણ તરફના સતત પ્રયત્નોમાં સંતુલિત અને સમાન હોવા - સ્થિતપ્રજ્ઞા બનવાની આકાંક્ષા ધરાવે છે.

પુરસ્કાર :

- આઇકોન ઓફ એક્સેલન્સ એવોર્ડ.
- હોલ ઓફ ફેમ (2017).
- DEVI એવોર્ડ (2017).

લેખક:

પટેલ કિષ્નાબેન - ૧૦૨
યાદવ આયુષીબેન - ૧૦
પટેલ સંઘ્યાબેન - ૪૪

Rocket Women

જન્મ: 13 એપ્રિલ 1975, લખનૌ, ઉત્તર પ્રદેશ, ભારત

પતિ : અવિનાશ શ્રીવાસ્તવ

પિતા: શંભુકુમાર કસ્લીવાલ

શાળા: સેન્ટ અંજની પબ્લિક સ્કૂલ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: ૧. બી.એસસી., એમ.એસસી. લખનૌ યુનિવર્સિટીમાંથી
ભૌતિકશાસ્ત્રમાં.

૨. એરોસ્પેસ એન્જીનીયરીંગમાં માસ્ટર્સ - IISc, બેંગ્લોરમાં

રિતુ કરિધલ શ્રીવાસ્તવ એક ભારતીય વૈજ્ઞાનિક અને એરોસ્પેસ એન્જિનિયર છે જે ભારતીય અવકાશ સંશોધન સંસ્થા (ISRO) માં કામ કરે છે. તે ભારતના મંગળ ભ્રમણ મિશન, મંગલયાનમાં ડેપ્યુટી ઓપરેશન ડાયરેક્ટર હતા. તેણીને ભારતની ઘણી "રોકેટ વુમન" પૈકીની એક તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. મંગલયાન મિશનમાં તેણીની શ્રેષ્ઠતાને શ્રદ્ધાંજલિ આપતા, બોલીવુડની ફિલ્મ મિશન મંગલ બનાવવામાં આવી હતી જેમાં ભારતીય અભિનેત્રી વિદ્યા બાલને તેણીની ભૂમિકા ભજવી હતી.

રિતુ કરીધલે 1997 થી ISRO માટે કામ કર્યું છે. તેણીએ ભારતના માર્સ ઓર્બિટર મિશન, મંગલયાનના વિકાસમાં મુખ્ય ભૂમિકા ભજવી હતી, જેમાં યાનની આગળની સ્વાયત્તતા પ્રણાલીની વિગતો અને અમલીકરણ સાથે કામ કર્યું હતું. તે આ મિશનના ડેપ્યુટી ઓપરેશન ડાયરેક્ટર પણ હતા.

મંગલયાન એ ઈસરોની સૌથી મોટી સિદ્ધિઓમાંની એક હતી. તે મંગળ પર પહોંચનાર ભારત વિશ્વનો ચોથો દેશ બન્યો. તે 18 મહિનાના સમયગાળામાં અને કરદાતાઓને ખૂબ ઓછા ખર્ચે કરવામાં આવ્યું હતું - માત્ર ₹450 કરોડ. તેણીનું કામ યાનની આગળની સ્વાયત્તતા પ્રણાલીની કલ્પના અને અમલ કરવાનું હતું, જે ઉપગ્રહના કાર્યોને અવકાશમાં સ્વતંત્ર રીતે ચલાવે છે અને ખામીને યોગ્ય રીતે પ્રતિભાવ આપે છે. તેણીએ મિશન ડિરેક્ટર તરીકે ચંદ્રયાન 2 મિશનની દેખરેખ રાખી હતી.

જ્યારે યુનાઇટેડ કિંગડમ 2021 માં G7 નું પ્રમુખપદ સંભાળ્યું, ત્યારે કરીધલને દેશના મહિલા અને સમાનતા મંત્રી લિઝ ટ્રસ દ્વારા સારાહ સેન્ડ્સની અધ્યક્ષતામાં નવી રચાયેલી જાતિ સમાનતા સલાહકાર પરિષદ (GEAC)માં નિયુક્ત કરવામાં આવી હતી.

ફરીથી 2023 માં, ભારતે ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર ઉતરાણ કરવા માટે ચંદ્રયાન-3 મિશન શરૂ કર્યું અને આખરે ભારત ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર નરમ જમીન ધરાવનાર પ્રથમ દેશ બન્યો. રિતુ કરીધલે પણ આ જ મિશન માટે કામ કર્યું અને ભારતને આ મોટી સફળતા તરફ દોરી.

પુરસ્કાર :

- કરિધલને 2007માં ભારતના રાષ્ટ્રપતિ એ.પી.જે. અબ્દુલ કલામ તરફથી ISRO ચંગ સાયન્ટિસ્ટ એવોર્ડ મળ્યો હતો.
- કરીધલે માર્સ ઓર્બિટર મિશનની સફળતાનું વર્ણન કરતી TED અને TEDx ઇવેન્ટ્સમાં પણ રજૂઆત કરી છે.
- કરીધલને લખનૌ યુનિવર્સિટી દ્વારા માનદ ડોક્ટરેટની પદવી એનાયત કરવામાં આવી હતી. તે રાજ્યપાલ આનંદીબેન પટેલ દ્વારા એનાયત કરવામાં આવ્યું હતું.

લેખક:

વસાવા શ્વેતા - ૯૩
વસાવા પ્રતીક્ષા - ૭૦
વસાવા નિકિતા - ૬૧

Gynaecologist & Infertility specialist, Gift Baby

જન્મ: 1 ઓગસ્ટ 1946, શિકારપુર, બ્રિટિશ સિંઘ, બ્રિટિશ ભારત

પતિ : ડૉ. શ્રીનિવાસન

પિતા: શંભુકુમાર કસ્લીવાલ

શાળા: લોકલ હાઈ સ્કૂલ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: ૧. બોમ્બે યુનિવર્સિટીમાંથી 'હ્યુમન ઇન વિટ્રો ફર્ટિલાઇઝેશન એન્ડ એમ્બ્રીયો ટ્રાન્સફર' નામના તેમના થીસીસ માટે પી.એચ.ડી.ની ડિગ્રી
૨. એરોસ્પેસ એન્જીનીયરીંગમાં માસ્ટર્સ - IISc, બેંગ્લોરમાં

ઈન્દિરા હિન્દુજા મુંબઈ સ્થિત ભારતીય સ્ત્રીરોગવિજ્ઞાની, પ્રસૂતિવિજ્ઞાની અને વંધ્યત્વ નિષ્ણાત છે. તેણીએ ગેમેટ ઇન્ટ્રાફેલોપિયન ટ્રાન્સફર (GIFT) ટેકનિકની પહેલ કરી હતી જેના પરિણામે 4 જાન્યુઆરી 1988ના રોજ ભારતના પ્રથમ ગિફ્ટ બેબીનો જન્મ થયો હતો. અગાઉ તેણીએ 6 ઓગસ્ટ 1986ના રોજ KEM હોસ્પિટલમાં ભારતની પ્રથમ ટેસ્ટ ટ્યુબ બેબીનો જન્મ કરાવ્યો હતો. 24 જાન્યુઆરી 1991ના રોજ આ ટેકનિકમાંથી દેશનું પ્રથમ બાળક આપીને મેનોપોઝલ અને અકાળે અંડાશયની નિષ્ફળતાના દર્દીઓ માટે oocyte ડોનેશન ટેકનિક વિકસાવવા માટે પણ તેણીને શ્રેય આપવામાં આવે છે.

તેણી પી.ડી.હિન્દુજા હોસ્પિટલની સંપૂર્ણ સમયની પ્રેક્ટિસ કરતી ઓબ્સ્ટેટ્રિશિયન અને ગાયનેકોલોજિસ્ટ છે. હાલ માં ડૉ. ઈન્દીરા હિન્દુજા માનદ પ્રસૂતિશાસ્ત્ર અને સ્ત્રીરોગવિજ્ઞાની તરીકે પી. ડી. હિન્દુજા નેશનલ હોસ્પિટલ અને મેડિકલ રિસર્ચ સેન્ટર ઈન મુંબઈ માં કાર્યરત છે.

ડૉ. ઈન્દિરા હિન્દુજા એક ભારતીય સ્ત્રીરોગવિજ્ઞાની અને તબીબી સંશોધક છે જેમના તેમના ક્ષેત્ર પ્રત્યેના સમર્પણને કારણે તેઓ સુરક્ષિત અને અસરકારક વંધ્યત્વ સારવારના વિકાસમાં અગ્રણી બન્યા છે. તેમના ગ્રાઉન્ડબ્રેકિંગ સંશોધને વિશ્વભરના અસંખ્ય યુગલોને ગર્ભધારણ કરવામાં અને તંદુરસ્ત બાળક મેળવવામાં મદદ કરી છે. તેણીની સિદ્ધિઓને કારણે ભારતના સર્વોચ્ચ નાગરિક પુરસ્કાર પદ્મશ્રી સહિત અસંખ્ય પ્રશંસા અને પુરસ્કારો પ્રાપ્ત થયા છે. ડૉ. હિન્દુજાના કાર્યે લાખો યુગલોને પિતૃત્વના આનંદનો અનુભવ કરવા સક્ષમ બનાવ્યા છે, અને પ્રજનન દવાના ક્ષેત્રમાં તેમનું યોગદાન આવનારી પેઢીઓને લાભ કરતું રહેશે.

પુરસ્કાર :

- યંગ ઈન્ડિયન એવોર્ડ (1987)
- ઉત્કૃષ્ટ લેડી સિટીઝન ઓફ મહારાષ્ટ્ર સ્ટેટ જયસી એવોર્ડ (1987)
- પ્રતિભાશાળી મહિલાઓ માટે ભારત નિર્માણ પુરસ્કાર (1994)
- બોમ્બેના મેયર દ્વારા આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ પુરસ્કાર (1995; 2000)
- ફેડરેશન ઓફ ઓબ્સ્ટેટ્રિક્સ એન્ડ ગાયનેકોલોજિકલ સોસાયટી ઓફ ઈન્ડિયા (1999) દ્વારા લાઈફટાઈમ એચિવમેન્ટ એવોર્ડ
- મહારાષ્ટ્રના રાજ્યપાલ દ્વારા ધન્વંતરી પુરસ્કાર (2000)
- ભારત સરકાર તરફથી પદ્મશ્રી એવોર્ડ (2011)

લેખક:

ઘોડકે મયુરી -
પટેલ સુરુચિ - ૫૦
બારિયા શિવાંગીની -

Astronaut and Aerospace Engineer

જન્મ: 17 માર્ચ 1962 કરનાલ હરિયાણા

પતિ : જીન પીયરે હૈરીસન

પિતા: બનારસલાલ ચાવલા માતા: સંજ્યોતિ ચાવલા

શાળા: ટાગોર બાલ નિકેતન સિનિયર સેકન્ડરી સ્કૂલ, કરનાલ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: એરોનોટિકલ એન્જિનિયરિંગ, પંજાબ એન્જિનિયરિંગ કોલેજ, ચંડીગઢ.

કલ્પના ચાવલા ભારતીય મૂળના અમેરિકન અવકાશયાત્રી અને એરોસ્પેસ એન્જિનિયર હતા જેઓ અવકાશમાં જનાર ભારતીય મૂળની પ્રથમ મહિલા હતા. તેણીએ પ્રથમ વખત 1997માં સ્પેસ શટલ કોલંબિયા પર મિશન નિષ્ણાત અને STS-87 પર પ્રાથમિક રોબોટિક આર્મ ઓપરેટર તરીકે ઉડાન ભરી હતી.

ચાવલાની બીજી ફ્લાઇટ STS-107 પર હતી, કોલંબિયાની અંતિમ ફ્લાઇટ. તે સ્પેસ શટલ કોલંબિયા દુર્ઘટનામાં મૃત્યુ પામેલા સાત કૂ સભ્યોમાંના એક હતા જ્યારે 1 ફેબ્રુઆરીએ પૃથ્વીના વાતાવરણમાં પુન:પ્રવેશ દરમિયાન અવકાશયાન તૂટી ગયું હતું.

1988માં, ચાવલા નાસા એમ્સ રિસર્ચ સેન્ટરમાં જોડાયા, જ્યાં તેમણે શરૂઆતમાં વર્ટિકલ અને/અથવા શોર્ટ ટેક-ઓફ અને લેન્ડિંગ (V/STOL) વિભાવનાઓ પર કોમ્પ્યુટેશનલ ફ્લુઇડ ડાયનેમિક્સ (CFD) સંશોધન કર્યું. ચાવલા એરોપ્લેન, ગ્લાઇડર્સ અને સિંગલ અને મલ્ટિ-એન્જિન એરોપ્લેન, સીપ્લેન અને ગ્લાઇડર માટે કોમર્શિયલ પાઈલટ લાઇસન્સ માટે પ્રમાણિત ફ્લાઇટ ઈન્સ્ટ્રક્ટર રેટિંગ ધરાવે છે. એપ્રિલ 1991માં નેચરલાઈઝ્ડ યુએસ નાગરિક બન્યા પછી, તેણીએ નાસા એસ્ટ્રોનોટ કોર્સ માટે અરજી કરી. ચાવલા માર્ચ 1995માં કોર્સમાં જોડાયા હતા અને 1997માં તેમની પ્રથમ ફ્લાઇટ માટે પસંદગી કરવામાં આવી હતી.

કલ્પના ચાવલાનું પ્રથમ અવકાશ મિશન

ચાવલાના પ્રથમ અવકાશ મિશનની શરૂઆત 19 નવેમ્બર 1997ના રોજ, છ અવકાશયાત્રી કૂના ભાગ રૂપે, જેણે સ્પેસ શટલ કોલંબિયા ફ્લાઇટ STS-87 ઉડાન ભરી હતી. અવકાશની વજનહીનતામાં મુસાફરી કરતી વખતે તેણીએ નીચેના શબ્દો બોલ્યા: "તમે ફક્ત તમારી બુદ્ધિ છો." તેના પ્રથમ મિશન પર, ચાવલાએ પૃથ્વીની 252 ભ્રમણકક્ષામાં 10.4/6.5 મિલિયન માઇલની મુસાફરી કરી, અવકાશમાં 376 કલાક (15 દિવસ અને 16 કલાક) કરતાં વધુ સમય પસાર કર્યો.

બીજું અવકાશ મિશન અને મૃત્યુ - મુખ્ય લેખો: STS-107 અને સ્પેસ શટલ કોલંબિયા ડિઝાસ્ટર

2000 માં, ચાવલાને STS-107 ના કૂના ભાગ રૂપે તેની બીજી ફ્લાઇટ માટે પસંદ કરવામાં આવી હતી. શટલ એન્જિન ફ્લો લાઇનર્સમાં તિરાડોની જુલાઇ 2002ની શોધ જેવી ટેકનિકલ સમસ્યાઓ અને સમયનિર્ધારણના સંઘર્ષને કારણે આ મિશનમાં વારંવાર વિલંબ થયો હતો. જ્યારે કોલંબિયાએ પૃથ્વીના વાતાવરણમાં પુન: પ્રવેશ કર્યો, ત્યારે નુકસાનને કારણે ગરમ વાતાવરણીય વાયુઓને અંદરની પોંખની રચનામાં પ્રવેશ અને નાશ કરવાની મંજૂરી મળી, જેના કારણે અવકાશયાન અસ્થિર બની ગયું અને તૂટી ગયું. ચાવલાનું 1 ફેબ્રુઆરી 2003ના રોજ અવકાશ શટલ કોલંબિયા દુર્ઘટનામાં, અન્ય છ કૂ સભ્યો સાથે મૃત્યુ થયું હતું, જ્યારે કોલંબિયા તેના 28મું મિશન, STS-107ને પૂર્ણ કરવાના થોડા સમય પહેલા જ પૃથ્વીના વાતાવરણમાં પુન:પ્રવેશ દરમિયાન ટેકસાસ પર વિખેરાઈ ગયું હતું. [25] કૂના બાકીના સભ્યો સાથે તેના અવશેષોની ઓળખ કરવામાં આવી હતી અને તેની ઈચ્છા અનુસાર ઉતાહના ઝિયોન નેશનલ પાર્કમાં અંતિમ સંસ્કાર કરવામાં આવ્યા હતા અને વિખેરાઈ ગયા હતા.

પુરસ્કાર :

- 1 એપ્રિલ 2022 ના રોજ, ચાવલા (NuSat 24 અથવા "કલ્પના", COSPAR 2022-033X) નામનો ઉપગ્રહ સેટલોજિક એલેક્ઝ-1 નક્ષત્રના ભાગરૂપે અવકાશમાં છોડવામાં આવ્યો હતો.
- કર્ણાટક સરકાર દ્વારા 2004માં યુવા મહિલા વૈજ્ઞાનિકોને માન્યતા આપવા માટે કલ્પના ચાવલા એવોર્ડની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.

લેખક:

જાદવ તમન્નાકુમારી - ૫૫
પટેલ મેઘા - ૫૦
વસાવા પ્રિયંકા -

Astronaut and Aerospace Engineer

જન્મ: 19 સપ્ટેમ્બર 1965, યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ

પતિ: માર્કલ જે. વિલિયમ્સ

પિતા: દિપક પંડ્યા **માતા:** ઉર્સ્યુલિન બોની પંડ્યા

શાળા: નીધમ હાઈસ્કૂલ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: 1. નાઈટડ સ્ટેટ્સ નેવલ એકેડેમીમાંથી ભૌતિક વિજ્ઞાનમાં સ્નાતકની ડિગ્રી.
2. ફ્લોરિડા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજીમાંથી એન્જિનિયરિંગ મેનેજમેન્ટમાં માસ્ટર ઓફ સાયન્સની ડિગ્રી

સુનિતા લિન વિલિયમ્સ એક અમેરિકન અવકાશયાત્રી, યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ નેવી ઓફિસર અને એક મહિલા દ્વારા સૌથી વધુ સ્પેસવોક માટે ભૂતપૂર્વ રેકોર્ડ ધારક છે.

સુનિતા એલ. વિલિયમ્સની 1998માં નાસા દ્વારા અવકાશયાત્રી તરીકે પસંદગી કરવામાં આવી હતી. T-38 ફ્લાઇટ તાલીમ માટે, તેમજ પાણી અને રણમાં અસ્તિત્વ ટકાવી રાખવાની તકનીકો શીખવા માટે. તાલીમ અને મૂલ્યાંકનના સમયગાળા પછી, વિલિયમ્સે મોસ્કોમાં રશિયન સ્પેસ એજન્સી સાથે સ્પેસ સ્ટેશનમાં રશિયન યોગદાન અને પ્રથમ અભિયાન ક્રૂ સાથે કામ કર્યું. એક્સપિડિશન 1 ની પરત ફર્યા બાદ, વિલિયમ્સે સ્ટેશનના રોબોટિક આર્મ પર રોબોટિક્સ શાખામાં અને ફોલો-ઓન સ્પેશિયલ પર્પઝ ડેક્સ્ટરેસ મેનિપ્યુલેટર પર કામ કર્યું. NEEMO2 ક્રૂ મેમ્બર તરીકે, તે 9 દિવસ સુધી કુંભ રાશિના નિવાસસ્થાનમાં પાણીની અંદર રહેતી હતી. તેણીની પ્રથમ ઉડાન પછી, તેણીએ અવકાશયાત્રી કાર્યાલયના ડેપ્યુટી ચીફ તરીકે સેવા આપી. ત્યારબાદ તેણીએ એક્સપિડિશન 32 માટે ફ્લાઇટ એન્જિનિયર અને એક્સપિડિશન 33 માટે ઇન્ટરનેશનલ સ્પેસ સ્ટેશન કમાન્ડર તરીકે લાંબા ગાળાના મિશનને સમર્થન આપ્યું. વિલિયમ્સે બે મિશન પર અવકાશમાં કુલ 322 દિવસ વિતાવ્યા છે; તે સ્ત્રીઓ માટેની સર્વકાલીન યુ.એસ. સહનશક્તિની યાદીમાં બીજા ક્રમે છે. 50 કલાક અને 40 મિનિટ સાથે, તે મહિલા અવકાશયાત્રી દ્વારા કુલ સંચિત સ્પેસવોક સમયની યાદીમાં બીજા સ્થાને છે. તે હાલમાં બોઇંગના સ્ટારલાઇનર અવકાશયાનમાં સવાર ક્રૂ ફ્લાઇટ ટેસ્ટ મિશનની પાઇલટ બનવાની તાલીમ લઈ રહી છે - તે વાહન માટે પ્રથમ ક્રૂ ફ્લાઇટ - અને આંતરરાષ્ટ્રીય અવકાશ સ્ટેશન પર તેના ત્રીજા મિશન.

વિલિયમ્સે તેના ભારતીય અને સ્લોવેનિયન વારસાની ઉજવણીમાં સ્લોવેનિયન ધ્વજ, [10] સમોસા અને કાર્નિઓલન સોસેજને અવકાશમાં લઈ ગયા છે. વિલિયમ્સ સોસાયટી ઓફ એક્સપેરિમેન્ટલ ટેસ્ટ પાઇલોટ્સના સભ્ય છે. અભિયાન 14/15 (ડિસેમ્બર 9, 2006 થી 22 જૂન, 2007). વિલિયમ્સે 9 ડિસેમ્બર, 2006ના રોજ STS-116ના ક્રૂ સાથે લોન્ચ કર્યું. 11 ડિસેમ્બર, 2006ના રોજ ઇન્ટરનેશનલ સ્પેસ સ્ટેશન સાથે ડોકિંગ કર્યું. એક્સપિડિશન 14 ક્રૂના સભ્ય તરીકે, વિલિયમ્સે ફ્લાઇટ એન્જિનિયર તરીકે સેવા આપી. ઓનબોર્ડમાં, તેણીએ કુલ 29 કલાક અને 17 મિનિટમાં ચાર સ્પેસવોક સાથે મહિલાઓ માટે વિશ્વ વિક્રમ સ્થાપ્યો. વિલિયમ્સે 22 જૂન, 2007ના રોજ એડવર્ડ્સ એરફોર્સ બેઝ, કેલિફોર્નિયા ખાતે ઉતરાણ કરવા માટે STS-117 ક્રૂ સાથે પૃથ્વી પર પાછા ફરતા એક્સપિડિશન 15 ક્રૂના સભ્ય તરીકે પોતાની ફરજનો પ્રવાસ પૂર્ણ કર્યો.

વિલિયમ્સે પરિભ્રમણ કરતી પ્રયોગશાળામાં સંશોધન અને સંશોધન કરવા માટે ચાર મહિના ગાળ્યા. 127 દિવસ અવકાશમાં વિતાવ્યા બાદ તે 18 નવેમ્બર, 2012ના રોજ કઝાકિસ્તાનમાં ઉતરી હતી. તેમના અભિયાન દરમિયાન, વિલિયમ્સ અને હોશિડે સ્પેસ સ્ટેશનના સૌર એરેમાંથી તેની સિસ્ટમમાં પાવર રિલે કરતા ઘટકને બદલવા અને સ્ટેશન રેડિઅંટ પર એમોનિયા લીકને રિપેર કરવા માટે ત્રણ સ્પેસવોક કર્યાં. 50 કલાક અને 40 મિનિટ સાથે, વિલિયમ્સે ફરી એકવાર મહિલા અવકાશયાત્રી દ્વારા કુલ સંચિત સ્પેસવોક સમયનો રેકોર્ડ બનાવ્યો.

વિલિયમ્સ, જેમણે બે મિશન પર અવકાશમાં કુલ 322 દિવસ વિતાવ્યા છે, તે હવે ઓલ-ટાઇમ યુ.એસ. સહનશક્તિની યાદીમાં છઠ્ઠા ક્રમે છે અને મહિલા અવકાશયાત્રી માટે બીજા ક્રમે છે.

પુરસ્કાર :

- મેડલ "સ્પેસ એક્સપ્લોરેશનમાં મેરિટ માટે", રશિયા સરકાર (2011)
- પદ્મ ભૂષણ, ભારત સરકાર (2008)
- માનદ ડોક્ટરેટ, ગુજરાત લોજિકલ યુનિવર્સિટી (2013)
- મેરિટ માટે ગોલ્ડન ઓર્ડર, સ્લોવેનિયા સરકાર (2013)
- નેવી પ્રસંશા ચંદ્રક
- નેવી અને મરીન એચિવમેન્ટ મેડલ
- સેવા ચંદ્રક
- નાસા સ્પેસફ્લાઇટ મેડલ
- સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ વિશ્વ પ્રતિભા એવોર્ડ

લેખક:

આર્ય અંજલી - ૦૫
પટેલ પિનલ - ૬૬
પંચાલ જીજ્ઞાશા - ૩૭

Deputy Director General, WHO

જન્મ: 2 મે 1959, ચેન્નાઈ

પતિ : અજિત યાદવ

પિતા: એમ.એસ. સ્વામીનાથન માતા: મીના સ્વામીનાથન

ઉચ્ચ શિક્ષણ: 1. M.B.B.S. પુણેની આર્મ્ડ ફોર્સિસ મેડિકલ કોલેજ.
2. નવી દિલ્હીમાં ઓલ ઈન્ડિયા ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સમાંથી બાળરોગમાં M.D.

સૌમ્યા સ્વામીનાથન યાદવ એક ભારતીય બાળરોગ અને ક્લિનિકલ સાયન્ટિસ્ટ છે જે તેમના ક્ષય રોગ અને HIV પરના સંશોધન માટે જાણીતા છે. 2019 થી 2022 સુધી, તેણીએ ડાયરેક્ટર જનરલ ટેડ્રોસ એડહાનોમ ઘેબ્રેયેસસના નેતૃત્વ હેઠળ વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થામાં મુખ્ય વૈજ્ઞાનિક તરીકે સેવા આપી હતી. અગાઉ, ઓક્ટોબર 2017 થી માર્ચ 2019 સુધી, તેણી વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થામાં ડેપ્યુટી ડાયરેક્ટર જનરલ ઓફ પ્રોગ્રામ્સ (DDP) હતી.

ચેન્નાઈમાં નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યુટ ફોર રિસર્ચ ઈન ટ્યુબરક્યુલોસિસમાં, સ્વામીનાથને ટીબી અને ટીબી/એચઆઈવીના વિવિધ પાસાઓનો અભ્યાસ કરતા ક્લિનિકલ, લેબોરેટરી અને બિહેવિયરલ વિજ્ઞાનીઓનું બહુ-શિસ્ત જૂથ શરૂ કર્યું. સ્વામીનાથન અને તેમના સાથીદારો ટીબીની દેખરેખ અને સંભાળ માટે મોલેક્યુલર ડાયગ્નોસ્ટિક્સના ઉપયોગને સ્કેલ કરનારા સૌપ્રથમ લોકોમાં સામેલ હતા, જેઓ અછતગ્રસ્ત વસ્તીને ટીબીની સારવાર પહોંચાડવા માટે સમુદાય-રેન્ડમાઇઝડ વ્યૂહરચનાઓના મોટા ક્ષેત્રીય ટ્રાયલ હાથ ધરે છે. તેણી ટીબી ઓફીસી સિટી પ્રોજેક્ટનો ભાગ હતી જેનો ઉદ્દેશ્ય સ્થાનિક સરકારો, સંસ્થાઓ અને ગ્રાસરૂટ એસોસિએશનો સાથે કામ કરીને "નાબૂદીના ટાપુઓ" બનાવવાનો હતો.

ઓક્ટોબર 2017 થી માર્ચ 2019 સુધી, સ્વામીનાથન વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થાના ડેપ્યુટી ડાયરેક્ટર જનરલ હતા. માર્ચ 2019 માં, સ્વામીનાથન વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થાના મુખ્ય વૈજ્ઞાનિક બન્યા, જ્યાં તેમણે નોંધપાત્ર રીતે કોવિડ-19 રોગચાળા પર નિયમિત બે વાર સાપ્તાહિક પ્રેસ બ્રીફિંગમાં ભાગ લીધો. તેણીએ દેશને વિનંતી કરી છે કે તેઓ SARS-CoV-2 વાયરસની સંપૂર્ણ જીનોમ સિક્વેન્સિંગ વધુ વાર કરે અને GISAID પ્રોજેક્ટમાં સિક્વેન્સ અપલોડ કરે. મે 2021માં યુરોપિયન કમિશન અને G20 દ્વારા આયોજિત ગ્લોબલ હેલ્થ સમિતીની તૈયારીઓમાં, સ્વામીનાથન ઇવેન્ટની ઉચ્ચ સ્તરીય વૈજ્ઞાનિક પેનલના સભ્ય હતા.

2021માં, સ્વામીનાથનને પેન્ડેમિક પ્રિપેરડનેસ પાર્ટનરશિપ (PPP)માં પણ નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા, જે વડા પ્રધાન બોરિસ જોન્સનની સરકાર દ્વારા યોજાયેલી G7 પ્રેસિડેન્સીની સલાહ આપવા માટે પેટ્રિક વેલેન્સની અધ્યક્ષતામાં નિષ્ણાત જૂથ હતું.

પુરસ્કાર :

- 1999: XI નેશનલ પેડિયાટ્રિક પલ્મોનરી કોન્ફરન્સ, શ્રેષ્ઠ પેપર માટે ડૉ. કેયા લાહિરી ગોલ્ડ મેડલ
- 2008: ઈન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ મેડિકલ રિસર્ચ (ICMR), ક્ષનિકા ઓરેશન એવોર્ડ
- 2011: ઈન્ડિયન એસોસિએશન ઓફ એપ્લાઈડ માર્કોબાયોલોજિસ્ટ્સ, લાઈફટાઈમ અચીવમેન્ટ એવોર્ડ
- 2012: તમિલનાડુ વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી પુરસ્કાર
- 2016: નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ફાર્માસ્યુટિકલ એન્જ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ, S.A.S. દ્વારા પ્રસ્તુત એસ્ટ્રાઝેનેકા રિસર્ચ એન્ડોવમેન્ટ એવોર્ડ.

લેખક:

- વસાવા દિવ્યાબેન - ૨૦
- વસાવા રવિન્દ્રાબેન - ૭૩
- વસાવા જિગીશાબેન - ૩૫

First woman President of Indian National Science Academy

જન્મ: 14 ઓક્ટોબર 1952, કોલકાતા, પશ્ચિમબંગાળ, ભારત

માતા: કરુણા શાહ

ઉચ્ચ શિક્ષણ: 1. કલકત્તા યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતક અને પી.એચ.ડી
2. ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કેમિકલ બાયોલોજી

ચંદ્રીમા શાહ એક ભારતીય જીવવિજ્ઞાની છે. સપ્ટેમ્બર 2021 સુધીમાં, તે કોલકાતાની ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કેમિકલ બાયોલોજીમાં જે.સી. બોઝ ચેર ડિસ્ટિંગ્વિશ્ડ પ્રોફેસર છે. તે નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઇમ્યુનોલોજીમાં ભૂતપૂર્વ નિયામક અને ભૂતપૂર્વ પ્રોફેસર છે. તે ઇન્ડિયન નેશનલ સાયન્સ એકેડમી (2020-22) ના પ્રમુખ અને તે જ એકેડમી (2016-2018)ના ઉપાધ્યક્ષ હતા. તે વર્લ્ડ એકેડેમી ઓફ સાયન્સ, ઇન્ડિયન નેશનલ સાયન્સ એકેડેમી, ઇન્ડિયન એકેડેમી ઓફ સાયન્સીસ, નેશનલ એકેડેમી ઓફ સાયન્સીસ અને વેસ્ટ બંગાળ એકેડેમી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજીની ચૂંટાયેલી ફેલો છે.

ચંદ્રીમા શાહનો સંશોધન કાર્યક્રમ યુનિસેલ્યુલર અને મલ્ટિસેલ્યુલર સજીવોમાં કોષ મૃત્યુના માર્ગો અને સેલ્યુલર સંરક્ષણ પ્રક્રિયાઓની સમજણ તરફ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે જે વિવિધ રોગો માટે ઉપચારની રચના પર મહત્વપૂર્ણ અસર ધરાવે છે. કાલા-આઝાર, એક ઉપેક્ષિત ઉષ્ણકટિબંધીય રોગ એ દેશના અમુક ભાગોમાં સ્થાનિક હોવાને કારણે મોટી સમસ્યા છે અને તે લીશમેનિયા પરોપજીવીને કારણે થાય છે. પરોપજીવી મૃત્યુ કેવી રીતે થાય છે તે સમજવું મહત્વપૂર્ણ છે કારણ કે પરોપજીવીને સફળતાપૂર્વક મારવાથી રોગનો બોજ ઘટશે. સંશોધનમાં મેટાજોઆન્સ જેવા જ મૃત્યુના ફિનોટાઇપ્સને યલાવવા માટે લીશમેનિયા પરોપજીવીની ક્ષમતા દર્શાવવામાં આવી હતી અને પ્રાયોગિક પુરાવાઓ એપોપ્ટોસિસમાં સિંગલ મિટોકોન્ડ્રીયનની સંડોવણી દર્શાવે છે જેમ કે પ્રારંભિક ચુકેરીયોટ્સમાંના એકમાં મૃત્યુ. યજ્ઞમાન-પરોપજીવી ક્રિયાપ્રતિક્રિયા અભ્યાસો પરોપજીવી અસ્તિત્વમાં Bcl-2 પ્રોટીનની સંડોવણી દર્શાવે છે. કેન્સર કોષો અને સ્તન-પ્રાણીઓમાં ગર્ભમાં રહેલા બચ્ચાની રક્ષા માટેનું આચ્છાદન કોષો જેવા ઉચ્ચ વિભાજન અનુક્રમણિકા ધરાવતા કોષો સાથેના અન્ય અભ્યાસો તણાવ દ્વારા ઉત્તેજિત થતા વિવિધ માર્ગો અને કોષના અસ્તિત્વમાં તેમની કાર્યાત્મક સુસંગતતાની સમજ આપે છે.

પુરસ્કાર :

- ડૉ. એસપી રે-ચૌધરી મેમોરિયલ લેકચર એવોર્ડ ઇન્ડિયા (2023)
- ડૉ. એસપી રે-ચૌધરી એન્ડોવમેન્ટ એવોર્ડ લેકચર, સોસાયટી ઓફ સેલ બાયોલોજી, ઇન્ડિયા ફોર 2020 (2021).
- બાયોફાર્મા એવોર્ડ્સ, લાઈફટાઈમ અચીવમેન્ટ એવોર્ડ, 2021
- ડી.પી. બર્મા મેમોરિયલ લેકચર એવોર્ડ - 2019
- શાંતિ સ્વરૂપ ભટનાગર મેડલ, INSA, 2019
- વિભાગીય પ્રમુખ, જૈવિક વિજ્ઞાન, નેશનલ એકેડેમી ઓફ સાયન્સ, 2017
- વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં શ્રેષ્ઠતા માટે સન્ડે સ્ટાન્ડર્ડ દેવી એવોર્ડ, 2015
- ઓમ પ્રકાશ ભસીન એવોર્ડ, 2015
- 14મો પુષ્પા શ્રીરામચારી ફાઉન્ડેશન ડે આરેશન એવોર્ડ, ICMR, 2014
- પ્રો. (શ્રીમતી) અર્ચના શર્મા મેમોરિયલ એવોર્ડ, નેશનલ એકેડેમી ઓફ સાયન્સ, 2013
- ચંદ્રકલા હોરા મેમોરિયલ મેડલ, ઇન્ડિયન નેશનલ સાયન્સ એકેડમી, 2013
- મૂળભૂત તબીબી સંશોધન 2010 માટે રેનબેક્સી સાયન્સ ફાઉન્ડેશન એવોર્ડ
- ડૉ. દર્શન રંગનાથન મેમોરિયલ એવોર્ડ, ઇન્ડિયન નેશનલ સાયન્સ એકેડમી, 2010
- ડીએનએ શોધ, 2003 પ્રસંગે બાયોટેકનોલોજી વિભાગનો 'સ્પેશિયલ એવોર્ડ'
- ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ મેડિકલ રિસર્ચ, નવી દિલ્હી, 1992નો શકુંતલા અમીરચંદ પુરસ્કાર

લેખક:

વસાવા અવંતિકા - ૦૮
પટેલ રીયા - ૪૦
વસાવા જ્યોતિ - ૭૭